

Planstrategi for Vågan kommune 2020 - 2023

UTKAST TIL GJENNOMSYN MAI/ JUNI 2020

Innhold

Kommunal planstrategi for Vågan kommune 2020 – 2023	2
Formålet med kommunal planstrategi.....	2
Overordnede premisser for videre planarbeid i Vågan kommune - folkehelse og bærekraftig utvikling	4
Planarbeidet i Vågan siste planperiode 2017 – 2020 og vurdering av videre planbehov i perioden 2020 - 2023	7
Utviklingstrekk og utfordringer som påvirker planbehovet i kommunen.....	8
Befolkningsutvikling og bosettingsmønster	9
Folkehelse, oppvekst og levekår - sosial bærekraft	12
Klima, miljø og energi.....	16
Næring og verdiskaping.....	23
Transport og samferdsel	28
Kommuneorganisasjonen.....	31
Arealforvaltning og videre utvikling for Vågan.....	37
Strategiske valg – planbehov i perioden 2020 - 2023	39
Interkommunale prosjekter og samarbeid	47
<i>Vedlegg 1. Evaluering av gjennomføringsgrad i planoppgaver skissert i siste planperiode 2017 – 2020:</i>	48

Kommunal planstrategi for Vågan kommune 2020 – 2023

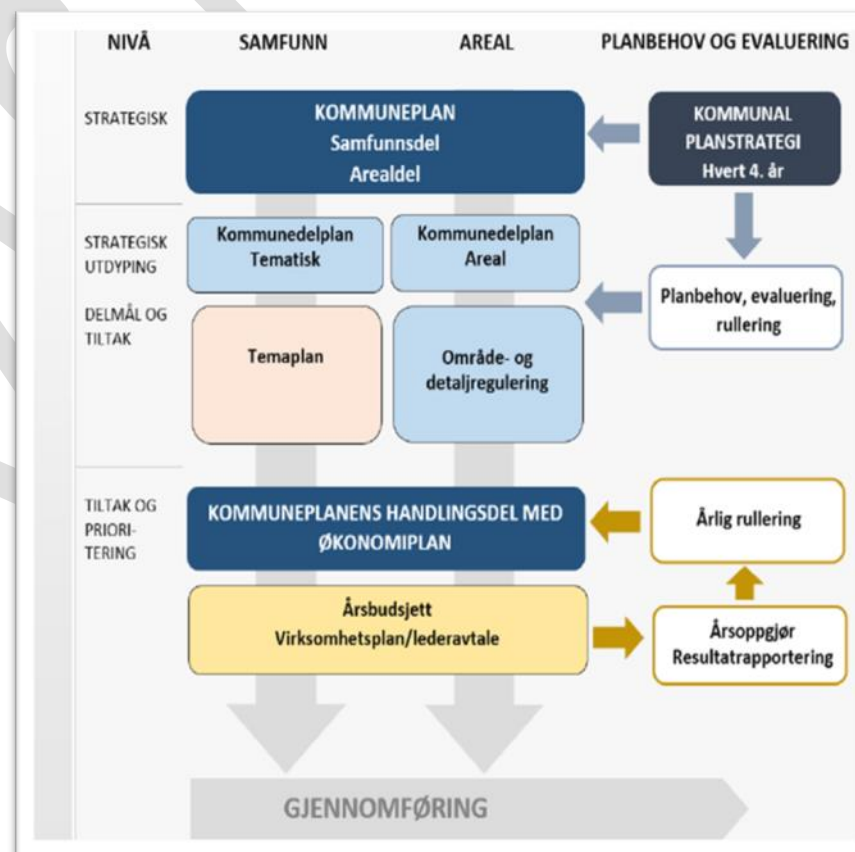
Formålet med kommunal planstrategi

Planstrategien er *ikke* en egen plan, men har som formål å klargjøre hvilke planbehov kommunen har i valgperioden. I følge Plan- og bygningsloven § 10 – 1 skal det utarbeides og vedtas kommunal planstrategi innen et år etter nytt kommunestyre er konstituert.

Planstrategien skal i den forbindelse drøfte kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, og sektorenes virksomhet. Etter Folkehelselovens § 6 skal kommunens lovpålagte oversiktsarbeid inngå, og folkehelseutfordringene drøftes, i planstrategien. Arbeidet skal ta stilling til om det er behov for revisjon av gjeldende planer, om noen planer skal utgå, eller om det er behov for nye planer. Dette gjelder også behovet for revisjon av den overordnede Kommuneplanen, eller deler av denne.

Planarbeidet i kommunen skal samtidig ikke være mer omfattende enn nødvendig, og planstrategien skal bidra til at det gjøres gode vurderinger av ressursbehov og -bruk. Etter Plan- og bygningsloven kan kommunen slå sammen arbeidet med planstrategi og oppstart av planarbeidet med Kommuneplanen. De strategiske drøftingene som gjøres i arbeidet med planstrategi og Kommuneplanen skal ruste kommunen til å ivareta sine oppgaver og ulike roller som tjenesteyter, forvalter, arbeidsgiver og utviklingsaktør. Kommunen skal gjennom arbeidet samarbeide med nabokommuner, innhente synspunkter fra regionale og statlige myndigheter, og ha en bred medvirkning i egen kommune.

Matrisen på side 39 viser en oversikt over de planbehov kommunen har i kommende periode 2020 - 2023.

Planlegging for uforutsigbarhet og nye utfordringer

I perioden med utarbeidelse av ny planstrategi er kommunen og regionen vår, Norge, og verden for øvrig, midt oppe i noen av de mest inngripende utfordringer samfunnet har møtt på de siste hundre årene. I løpet av noen korte uker i 2020 har hele verdenssamfunnet omstilt seg til felles dugnad for å håndtere det nye koronaviruset (SARS-CoV-2) ved å bremse smittespredning, behandle sykdomstilfeller og beskytte sårbare grupper. Nordland og Lofoten er per mars 2020 det fylket med færrest registrerte smittetilfeller, men med mulige store mørketall som ellers i landet. Uansett gir pandemien omfattende og gjennomgående påvirkning av samfunnet både innenfor og utenfor kommunegrensene. Koronapandemien er fortsatt under utvikling, og ulike scenarier utforskes, men det er tydelig at kommunen også på lang sikt vil møte endrede forutsetninger og andre utfordringer enn de man er klar over per i dag. Videre vil også de utfordringene vi allerede har i Vågan kunne bli forsterket av pandemiens utvikling, omfang og varighet, med tanke på blant annet levekår, næringsutvikling, og befolkningens helse generelt.

Samtidig har historien vist at mennesker og samfunn gjennom kriser har evne til å utvikle og finne nye løsninger, arbeidsmåter, og levemåter. Slik sett ligger det også et potensiale for positiv utvikling på den andre siden av kriseforløpet. Vågan og Lofoten har bevist dette tidligere.

«Never let a good crisis go to waste» - Winston Churchill.

I årene framover vil kommunen uansett måtte planlegge for uforutsigbarhet og stadige endringer. Derfor vil det være viktig å sammenfatte tilgjengelig kunnskap på en måte som muliggjør fleksibilitet og samtidig fører kommunen videre i sitt strategiske arbeid. Systematisk arbeid og fokus på langsiktig bærekraft i planleggingen vil ruste kommunen til å møte de utfordringene som kommer.

Overordnede premisser for videre planarbeid i Vågan kommune - folkehelse og bærekraftig utvikling

Gjennom revisjonsarbeidet med ny Kommuneplanens samfunnsdel har Vågan kommune bestemt at folkehelse og bærekraftig utvikling skal være de viktigste premissene i arbeidet videre. Premissene er godt forankret i Folkehelseloven, Plan- og bygningsloven, og FNs bærekraftsmål.

Folkehelse

Vågan kommune ønsker at alle innbyggerne i kommunen skal oppleve god helse og livskvalitet gjennom sine liv her i kommunen.

Å fremme innbyggernes helse er et viktig mål i seg selv. Det skaper mer velferd og livskvalitet for den enkelte. I tillegg er innbyggernes helse en av kommunens viktigste ressurser. Derfor er det en viktig samfunnsoppgave å forvalte denne ressursen på best mulig måte.

Folkehelsearbeid er samfunnets samlede innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte påvirker befolkningens fysiske og psykiske helse, trivsel og livskvalitet. Kommunen er gjennom folkehelseloven gitt hovedansvaret for folkehelsearbeidet, og det kreves tverrfaglig og helhetlig systematisk innsats; på tvers av ulike sektorer og tjenestenivåer i kommunen.

Folkehelsen påvirkes av det samfunnet vi lever i. Helse, og fordelingen av helse i en befolkning, påvirkes av mange faktorer og forhold, og er ikke kun summen av individuelle valg og genetiske forutsetninger. Det er store geografiske forskjeller i helse og betydelige sosiale helseforskjeller. Vanskelige levekårsforhold kan ha sosiale og helsemessige konsekvenser, og de sosioøkonomiske helseforskjellene i samfunnet påvirkes av de sosiale betingelsene mennesket lever i, og hvordan samfunnet organiseres.

Kommunens ansvar for å ha oversikt over befolkningens helsetilstand, og videre planlegging av nødvendige tiltak for å tilrettelegge for god helse i befolkningen, må derfor holde fokus på et enkelt prinsipp:

Helse skapes der folk lever sine liv.

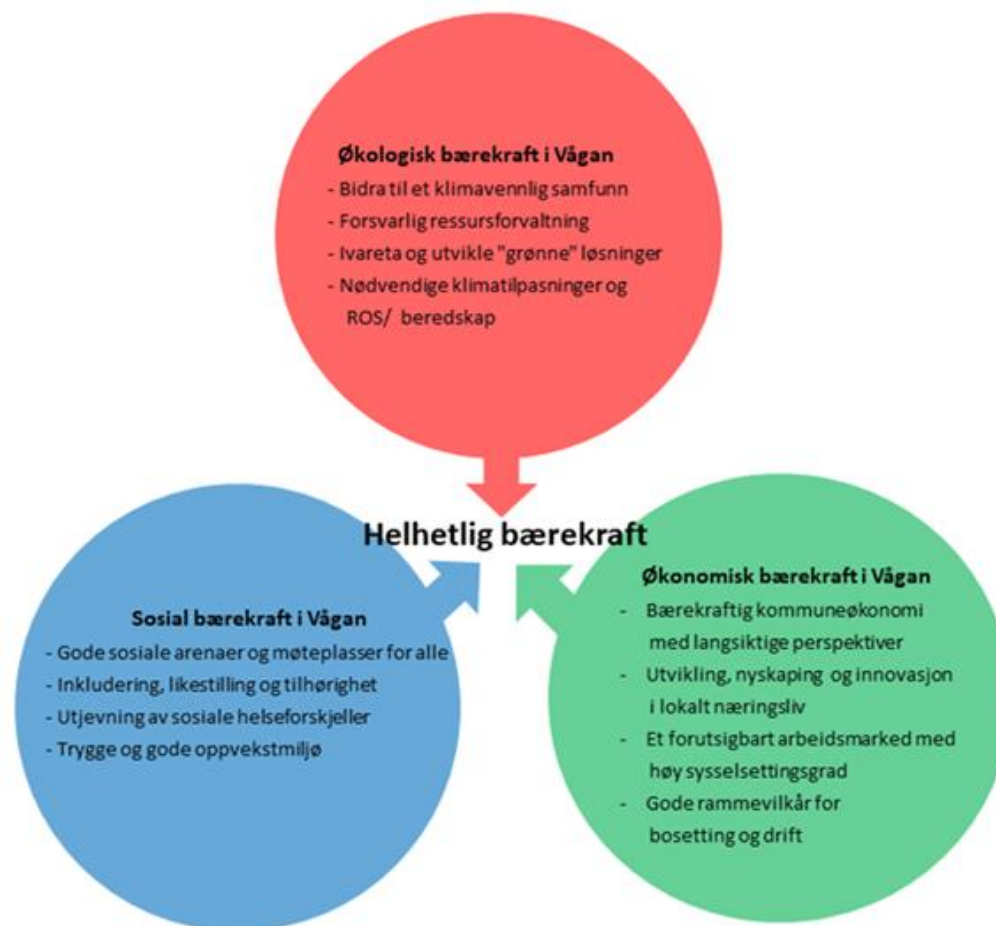
Dahlgren & Whitehead, 1991.

Bærekraftig utvikling

All planlegging skal fremme bærekraftig utvikling (jf. PBL § 1 – 1.) Bærekraftig utvikling defineres som «en utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov» (jf. FN-sambandet). Bærekraft har tre ulike dimensjoner; miljø (økologi), økonomi og sosiale forhold, og det er i møtet mellom de ulike dimensjonene at vi kan finne svar på utfordringene, og skape helhetlige løsninger.

Regjeringen legger hvert fjerde år fram Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (NF) for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. I Nasjonale forventninger 2019 legger Regjeringen vekt på at vi står overfor fire store utfordringer i framtiden:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

FNs bærekraftsmål

Kommunen har et ansvar for oppfølging og håndtering av disse utfordringene, med planlegging som et av de viktigste verktøy. Bærekraftig utvikling skal være grunnlaget for all planlegging i Vågan kommune, og gjennom planprosessene kan kommunen legge til rette for en bærekraftig samfunnsutvikling, med bærekraftmålene som grunnlag for samfunns- og arealplanleggingen.

Bærekraftsmålene skal videre forankres i alle planer i Vågan kommune, der ulike mål vil fremheves som vesentlige for ulike deler av planverket.

Andre overordnede føringer for kommunens planarbeid

- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging 2014
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning 2018
- Meld. St. 5 (2019-2020) Levende lokalsamfunn for fremtiden – Distriktsmeldingen

Planarbeidet i Vågan siste planperiode 2017 – 2020 og vurdering av videre planbehov i perioden 2020 - 2023

Planstrategien er en viktig anledning for kommunen å ta stilling til tidspunkt for revisjon av Kommuneplanen og andre planer. Gjeldende planstrategi for 2017-2020 viste et behov for oppdatering av flere omfattende planer, og det er gjennomført revisjon av hele Kommuneplanen, både med Samfunnsdel og Arealplan, i løpet av denne planperioden. I samme planperiode var det også behov for å oppdatere og etablere flere kommunedelplaner, sektor- og temaplaner. Vedlegg 1 viser en evaluering av gjennomføringsgrad for det skisserte planarbeidet i siste planperiode fram mot 2020.

Arealdelen ble prioritert først, og ble ferdigstilt i 2017. «Arealplan for Vågan med kystsoner 2017-2029» inneholder en oversikt over overordnede arealformål for kommunen, med unntak av Svolvær og Kabelvåg. Der synliggjorde man i hovedsak ny arealbruk i planen som «fremtidig», og eksisterende fra tidligere plan som «nåværende». Dette er ikke nødvendigvis beskrivende for hvilket areal som per i dag er bebygd. Gjennom bruk av planen etter 2017 sees det fra fagavdelingens side behov for revisjon av ulike momenter som man erfaringsmessig har opplevd uklarheter rundt. Dette gjelder kanskje spesielt i forbindelse med bolig og næring, og arealformålet benyttet som kalles «LNFR-spredt». Ytterligere arbeid med hensynssoner kan være nødvendig for å klargjøre videre potensiale for utbygging og vern i ulike områder. Samtidig sees det et behov for oppdateringer rundt kystsonenplanen, og arealbruk rettet mot klimatilpasning og kutt i klimautslipp bør få større oppmerksomhet. Derfor vil det være behov for revisjon også i neste planperiode, 2020 – 2023. Arealdelen er heller ikke «komplett» for kommunen når den ikke involverer de mest folkerike områdene; Svolvær og Kabelvåg. Disse områdene ivaretas godt i egne kommunedelplaner, og planressursene vil også i kommende planperiode rettes mot ferdigstilling av dette arbeidet. På sikt vil det dog være riktig å sammeføye de ulike arealplanene til en samlet Arealplan.

Samfunnsdelen er per 2020 i slutfasen av arbeidet med plandokumentene. Det har i planprosessen vært fokus på å utvikle et helhetlig kunnskapsgrunnlag for kommunen, og det er benyttet mange ulike verktøy for å involvere innbyggere, interessegrupper og frivilligheten, næringsliv og myndigheter. Det er slik lagt opp til at prosessene med Kommuneplanens Samfunnsdel og Kommunal planstrategi får god sammenheng, med utvikling og videreføring av kunnskapsgrunnlaget, utfordrings- og utviklingsområder, tematikk og innspill fra regionale og statlige myndigheter. Innspillene fra høringsrundene i planprosessen med Samfunnsdelen har også blitt inkludert i vurderingene mot ny planstrategi. Per 2020 sees det ikke et behov for revisjon av Samfunnsdelen i kommende planperiode, 2020 – 2023. Planperioden bør utnyttes til å videreføre mål og strategier fra Samfunnsdelen inn i de ulike delene av kommunens planverk, og videre utarbeide gode verktøy videre som tiltak og indikatorer som sørger for god måloppnåelse.

Videre planbehov er vurdert i samråd med evalueringen av gjennomførte planoppgaver i siste periode, og videre sett i lys av de behov som sees i forhold til utviklingstrekk og utfordringer for Vågan kommune. Planbehov for perioden 2020 – 2023 er skissert i egen matrise.

Utviklingstrekk og utfordringer som påvirker planbehovet i kommunen

I arbeidet med revisjon av Kommuneplanens Samfunnsdel 2020 – 2032 er det utviklet et helhetlig kunnskaps- og drøftingsgrunnlag basert på utviklingstrekk og utfordringer i kommunesamfunnet og –organisasjonen. Formålet har vært å sammenfatte ulike perspektiver og beskrive utviklingstrekk og trender som kan bidra i drøftingene av den strategiske utviklingen av Vågansamfunnet, slik at kommunen kan gjøre gode prioriteringer for videre samfunnsutvikling, sektorenes virksomhet og langsiktige arealbehov. Målet er samtidig økt tverrfaglighet, der de ulike tjenestesektorene arbeider samstemt med ulike utfordringer, muligheter og mål, og der et felles kunnskapsgrunnlag kan nyttiggjøres på tvers av kommunens fag- og tjenesteområder.

Kunnskaps- og drøftingsdokumentet har fulgt samfunnsplanprosessen, og er utviklet både gjennom innhenting av oppdatert statistikk og forskningsdata, lokalt prosessarbeid med de ulike tjenestesektorene i kommuneorganisasjonen og politisk medvirkning, og ved involvering og medvirkning fra ulike lokale interessegrupper, regionale og nasjonale forvaltningsorganer og myndigheter, og samarbeid med nabokommuner.

-->[Hyperlenke til Kunnskaps- og drøftingsgrunnlag for Samfunnsdelen](#)

Kunnskaps- og drøftingsgrunnlaget til Samfunnsdelen videreføres i arbeidet med planstrategien og sammenfattes i et kort utdrag nedenfor. Tabeller og kildehenvisninger finnes i grunnlaget. Etter § 6 i Lov om folkehelsearbeid er det lovpålagte oversiktsarbeidet innlemmet i arbeidet.

Vågan kommune ligger lengst øst i Lofoten, og grenser til Hadsel kommune i nord, Lødingen i øst, og over Sundklakkstraumen i vest til Vestvågøy. Med sine 479km² er den Lofotens største kommune i areal, og nest største i folketall. Svolvær er en av ti regionsentre i Nordland, og Vågan kommune er definert som egen bo- og arbeidsregion. Kommunen har siden 2008 opplevd befolkningsvekst, som i stor grad skyldes positiv netto tilflytting. Det forventes fortsatt vekst fram mot 2030 og 2040.

Befolkningsutvikling og bosettingsmønster

Vekst og utvikling

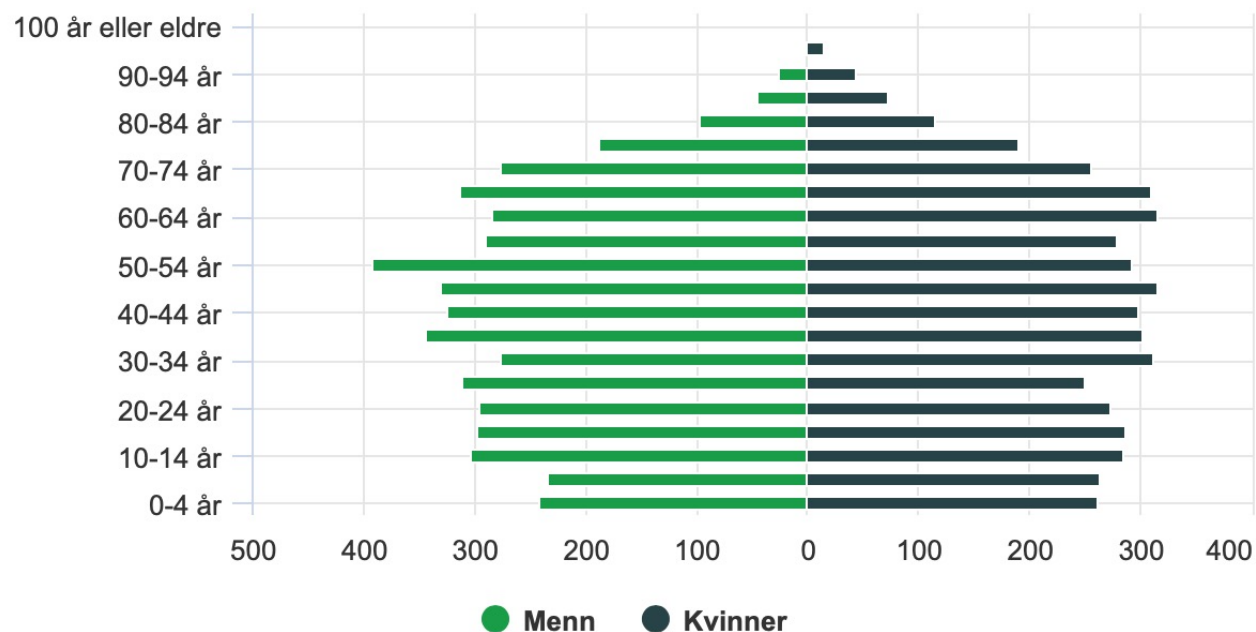
I perioden fra 2008 har kommunen vært i en situasjon med generell befolkningsvekst over det fylkeskommunale og nasjonale gjennomsnittet.

Vågan har en befolkning per 4. kvartal 2019 på 9608 personer. Denne er fordelt på 4876 menn og 4732 kvinner. Aldersfordelt utvikling har variert noe over årene, men vi ser en tendens til at den største tilveksten i perioden finnes blant den voksne befolkningen, og særlig de eldre mellom 67 og 79 år. Fødselsutviklingen varierer de senere årene mellom 78 til 115 barn årlig. I 2018 var det et lite fødselsunderskudd som skapte en liten nedgang i befolkningstallet fra 2018 til 2019, mens i 2019 hadde kommunen et fødselsoverskudd på 4 barn, og befolkningstallet steg totalt igjen.

Den videre demografiske sammensetningen i kommunen vil påvirke kommunens behov for blant annet boligutvikling, tjenesteutvikling og næringsutvikling.

Aldersfordeling

[per 1. januar]

<https://www.ssb.no/kommunefakta/vagan>

Framskrevet prognose for befolkningsvekst

Framskrevne prognoser viser at Vågan kommune vil fortsette å vokse fram mot 2030 og 2040. Befolkningsprognose basert på middels nasjonal vekst (hovedalternativet, MMMM), publisert hos SSB 2019, viser en økning i folketall i kommunen fra 2019 til 2030 på 674 innbyggere, og videre med 440 innbyggere mot 2040, slik at samlet folketall er anslått til 10709 innbyggere i 2040. Størsteparten av veksten skjer i den voksne befolkningen, og spesielt de over 45 år, noe som tilsier at kommunen går mot en aldrende befolkning. Allerede i 2030 er det estimert at Vågan vil ha en befolkning der 21 % av innbyggerne er over 67 år.

Fordeling i grunnkretsene

Vågan har samme tendens som landet for øvrig; de fleste distrikter har noe reduksjon i folketallet over de siste ti årene, med en økt fortetting i bynære områder. Pr. 1. januar 2019 bodde nærmere 70 % av Vågans befolkning i området Svolvær – Kabelvåg. Dette er en økning fra 64 % i år 2000. Henningsvær er også et område som har fått en viss tilvekst i løpet av disse årene. Allikevel ser vi samtidig en trend med noe tilflytning i flere av grendene i kommunen de siste årene, som viser at den generelle befolkningsveksten også spres utenfor bynære strøk.

Flytting og innvandring

Befolkningsveksten siden 2008 skyldes i hovedsak positiv netto tilflytting. Kommunen har også en viss andel unge voksne blant tilflytterne. Kommunen har en andel på 14,2 % innvandrere, noe som har doblet seg over de siste ti årene. Tall fra IMDI viste i 2018 at det var en fordeling på 35 % arbeidsinnvandrere, 41 % flyktninger, 22 % familieinnvandrere og 2 % studenter. Flyttestrømmene (ut- og innflytting) i kommunen er sammenliknbare med nabokommunen Vestvågøy, mens eksempelvis Sortland har en noe flatere utvikling. Begge disse kommunene har hatt positiv netto tilflytting de siste ti årene. Blant de som flytter fra Vågan, er det størst andel som flytter innenlands, det vil si at de flytter til andre kommuner i Norge.

Boligsituasjonen i Vågan

Per 2018 var det 5385 bruksenheter registrert som bolig i kommunen. Av husholdningene var det 81,5 % som eier egen bolig og 18,5 % leier bolig. Tallene er noe høyere for eide boliger sammenliknet med nasjonale tall (76,8 %). Det bor i snitt 2,16 personer i hver husholdning. Per 2017 var det 10,8 % som bodde trangbodd. Markedsetterspørselen etter boliger har de siste årene vært påvirket av flere hensyn. Generell positiv netto tilflytning har gitt økt omsetning og økte priser i boligsalgsmarkedet. Videre ser vi ett større press også i leiemarkedet på grunn av tilflytningen. Samtidig er det økt press i leiemarkedet på grunn av innvandring med både bosetting av flyktninger og arbeidsinnvandrere med behov for midlertidig bolig over kortere eller lengre tidsrom. Til sist er det blitt en utfordring at mange private boliger benyttes til utleie i turistmarkedet via eksempelvis AirBNB.

Per 2019 er det Vågan Eiendom KF som ivaretar all kommunal eiendomsmasse, og håndterer prosessene rundt boligsosiale behov og kommunalt disponerte boliger. Eiendomsselskapet vurderer at det er god dekningsgrad på kommunalt disponerte boliger, ut ifra befolkningsstørrelse. Sammenliknet med våre nabokommuner er Vågan på samme nivå her som eksempelvis Vestvågøy og Hadsel. Brukerne av boligene er tilknyttet mange ulike tjenester, og inngår i en

stor og variert målgruppe, også de som ikke inngår i boligsosial handlingsplan. NAV har vurdert i det boligsosiale arbeidet at det er svært få personer som er bostedsløse i kommunen, men at det alltid vil være noen.

Bostedsattraktivitet

Kommunen har stort fokus på videreutvikling av de unike kvalitetene vi har i kommunen, og det viktige samspillet mellom de ulike stedene våre. Dette gjør Vågan til et attraktivt sted, både som bosted, næringskommune og for besøkende. Det er i samfunnsplanarbeidet utviklet et arbeidsdokument som oppsummerer ulike momenter som kan være viktige for å utvikle kommunens attraktivitet.

-->[Hyperlenke til arbeidsdokumentet «Satsning for befolkningsvekst i Vågan kommune»](#)

Utfordrings- og utviklingsmomenter for befolkningsvekst og bosetting i Vågan:

- Fokus på stedsutvikling med utvikling og vern av de unike kvalitetene vi finner i Vågan er viktig for å opprettholde og videreutvikle kommunens attraktivitet.
- Fortsatt befolkningsvekst mot 2030 og 2040 krever god planlegging i forhold til boligutviklingen
- Planleggingen må sørge for at kommunen i privat og kommunalt boligmarked har god tilgjengelighet av de ulike typer boliger som det er behov for
- Videre utvikling av gode bomiljø med tilgang på sosiale aktiviteter, møteplasser og tilbud
- God integrering av alle nye innbyggere i lokalmiljøet og tilrettelegge for varig bosetting
- Kommunalt tjenestetilbud tilpasset den demografiske utviklingen i kommunen
- Varierende behov for skole- og barnehageplasser i ulike deler av kommunen
- Økende behov for eldreomsorg og helse- og omsorgstjenester
- Videre utvikling av velferdsteknologi og arbeid med kvalitetsrefomen "Leve hele livet"

Mulige planbehov

- Behov for revisjon av kommunedelplan for helse- og omsorgstjenester for å møte den økende andelen eldre i Vågan-samfunnet, tilrettelegge for gode og framtidrettede helse- og omsorgstjenester til hele befolkningen, og sørge for en samfunnsutvikling som ivaretar alle aldersgrupper og hele livsperspektivet.
- Behov for utvikling av en helhetlig boligplan som legger til rette for en utvikling som imøtekommer behovene for ulike typer boliger i en voksende befolkning og integrerer de boligsosiale behovene i dette. Tilgjengelighet av "riktig" type boliger i kommunen er også viktig for videre bostedsattraktivitet og for å skape gode bomiljø.

Folkehelse, oppvekst og levekår - sosial bærekraft

Folkehelseutfordringer og sosial ulikhet

Folkehelseprofilen for Vågan fornyes årlig fra Folkehelseinstituttet, og danner grunnlaget for en rekke indikatorer som kommunen kan nyttiggjøre i planarbeid. Profilen for 2020 setter fokus på sosial bærekraft og hvordan de samfunnsmessige forholdene som levekår og strukturelle forhold (inntekt, arbeid, oppvekst, utdanning og bo- og nærmiljø) påvirker helsen i befolkningen, og slik skaper sosiale ulikheter. Fire mål er viktige i planlegging av sosialt bærekraftige lokalsamfunn: at innbyggerne har god tillit til samfunnet og hverandre, har tilgang til arbeid, utdanning og gode nærmiljø, at de føler at de hører til, og at de opplever trygghet.

Vågan kommune har per i dag flere ulike planer som skal ivareta disse perspektivene. Strategiene innenfor folkehelsearbeidet bygger på visjonen «Helse i alt vi gjør», og ligger i å forebygge og fremme helse fremfor å reparere, ved universelle tiltak – rettet mot de som trenger det mest, og tidlige intervensjoner – både i årsakskjeden og i livsløpet. Sistnevnte understøttes også i den nye Kommunedelplanen for oppvekst og inkludering som er i sluttfasen per 2020.

Utdanning og arbeid blant unge i kommunen

Vågan har en desentralisert skolestruktur, med ni kommunale nærskoler i de ulike tettstedene, samt en privat grunnskole på Ørsnes. Syv av de kommunale skolene er fådelte skoler organisert som oppvekstsentre fra 1. -10. klasse, hvorav de fleste også har tilknyttet barnehage, mens de to siste er sentrumsskoler i Svolvær og Kabelvåg med 1. – 10. trinn. Det finnes totalt 17 barnehager i kommunen, hvorav 7 kommunale (2 større lokalisert i Svolvær og Kabelvåg), og 5 mindre ved de ulike oppvekstsentrene rundt om i kommunen. Barnehagedekningen er god, og har vært relativt stabil siste fem år.

Det finnes en fylkeskommunal videregående skole lokalisert i kommunen; Aust-Lofoten videregående skole. Denne har et variert studietilbud, som gir gode muligheter for videre utdanning lokalt etter grunnskolen. Alternativt finnes også Vest-Lofoten videregående skole på Leknes. Noen av ungdommene i kommunen har utfordringer med tilpasset kollektivtransport til og fra de videregående skolene, en liten andel av disse velger å være borteboende på hybel. Kommunen drifter i tillegg VIO; Vågan innvandrer- og opplæringscenter med norskopplæring og grunnskole for voksne, samt Vågan kulturskole. Det er også en fylkeskommunal fagskole; Lofoten reiselivsfagskole, og en privat fagskole; Nordland kunst- og filmfagskole, i kommunen, samt Lofoten folkehøgskole, og ulike desentraliserte høyere studier via Universitetet i Tromsø.

Folkehelseprofilen (2020) viser at Vågan ligger noe lavere enn snittet i Norge når det gjelder utdanningsnivå (VGS eller høyere utdanning). Utdanningsnivå og inntekt har statistisk sett stor innvirkning på helsetilstand. Folkehelseprofilen for 2020 viser at det er 27 % frafall fra videregående skole, som også ligger noe over det regionale snittet på 24 % og en del over landsnittet på 20 %. Tall fra SSB viser at det har vært en nedgang i arbeidsledighet fra 2018 til 2019, fra 2,6 % til 1,8 %, målt blant de som er mellom 15 – 74 år. Det er fortsatt noe større ledighet blant den yngste aldersgruppen, 15 – 29 år. Samtidig er 1,8 % i aldersgruppen 18 – 24 år, og 2,7 % i aldersgruppen 25 – 34 år, som er registrert uføre. Estimerte tall fra Nordland Fylkeskommune tilsier at NEET omhandler

rundt 14 % av unge mellom 15 og 29 år i Nordland. Vågan kommune arbeider aktivt mot frafall, blant annet gjennom skolens elevtjeneste og skolehelsetjeneste. Vågan kommune er videre en av de kommunene i Nordland som tilbyr godt med lærlingeplasser, der vi scorer «grønt» hos fylkeskommunen. Det vil si at vi har mer enn 2 lærlinger per 1000 innbyggere. Et godt samarbeid med NAV og arbeidsmarkedsbedrifter er også av betydning for å følge opp og tilrettelegge for ulike grupper som potensielt kan falle utenfor.

Oppvekst, miljø og fritid

Våren 2019 ble det gjennomført en ny UngData-undersøkelse ved kommunens ungdomstrinn og videregående skole. Et gjennomgående trekk i UngData er at ungdommene i 2019 er mindre fornøyde enn de var i 2016, og de har mindre framtidstro og optimisme. Blant annet gjelder dette med tanke på muligheter for høyere utdanning og arbeid. Dette er i tråd med generelle samfunnstendenser. Samtidig har det aldri vært så mange unge som tar høyere utdanning som nå, noe som gjenspeiler en utdanningsorientert ungdomsgenerasjon.

UngData (2019) viser at nesten 90 % av ungdommene trives på skolen i Vågan. Andelen er allikevel synkende, og det er flere som skulker skolen. En betydelig større andel føler seg mobbet, rundt 12 % i Vågan mot 7 - 8 % i landet ellers. Dette kan tyde på en utvikling av et litt tøffere miljø i kommunen. Tallene viser også at flere har opplevd trusler om vold eller er utsatt for vold fra voksne eller jevnaldrende.

Vågan kommune arbeider etter SLT-modellen i et tverrfaglig samarbeid mellom kommunale tjenester og politiet. Det har tidligere blitt avdekket risikomiljø med alder fra 10.klassetrinn og VGS- elever, og det erfarer at det er forholdsvis enkelt å skaffe narkotiske stoffer i Vågan. Bruk av rusmidler som tobakk, alkohol og hasj/ marihuana er noenlunde tilsvarende landsnittet (UngData, 2019). I Ungdata-undersøkelsen fra 2016 rapporterte 96 % av ungdommene i kommunen at de følte seg trygge i nærområdet. I 2019-undersøkelsen har dette tallet sunket til 86 %.

Vågan kommune har et bredt kulturtilbud, og er rangert som nr. 6 blant landets kommuner i Norsk Kulturindeks. 14 % av barn og unge mellom 6 og 15 år i kommunen har plass i den kommunale kulturskolen. Det er, sett i forhold til kommunestørrelsen, et stort tilbud av fritidsaktiviteter, med rundt 250 etablerte frivillige lag og foreninger. Via UngData (2019) oppgir tre av fire unge tilbudet om idrettsanlegg som bra der de bor, og over halvparten opplever et bra kulturtilbud. Kollektivtilbudet scorer fortsatt dårlig i 2019. Manglende eller dårlig tilrettelagt kollektivtilbud kan for en del være en hindring i å delta ved ulike sosiale arenaer, spesielt for de som bor utenfor de store tettstedene i kommunen. Det er i Ungdata fra 2016 til 2019 en økning i andelen unge som opplever at tilbudet til ungdom er bra når det gjelder lokaler for å treffe andre på fritiden, (fritidsklubb, ungdomshus e.l.). Vi ser i samme tidsrom noe

Internasjonalt brukes begrepet NEET, (Not in Employment, Education or Training) om gruppen unge under 30 år som faller utenfor arbeidsliv, utdanning og annen form for opplæring. NEET består av personer i svært ulike livssituasjoner, med alt fra de som tar et friår fra skole til de som har store utfordringer med å fullføre skole eller å finne arbeid.

I Norge er det rundt 70 000 unge i alderen 15 – 29 år som faller inn under kategorien NEET.

nedgang i antall unge som er med i fritidsorganisasjon, og noe nedgang i antall som trener i et idrettslag. Uorganiserte aktiviteter og arenaer kan også være viktige sosiale møteplasser.

Forskjeller i levekår og livskvalitet blant barn og unge henger tett sammen med foreldrenes sosiale og økonomiske status. Folkehelseprofilen for Vågan (2019) viser at 10 % av barn fra 0 – 17 år i Vågan kommune bor i husholdninger definert som lavinntektshusholdninger (ny definisjon hos SSB). Videre er det 21 % av de unge som bor trangt, og 17 % av barna i kommunen har enslig forsørger. Lav inntekt kan være med og begrense adgangen til å delta i ulike fritidsaktiviteter, som er en viktig sosial arena for barn og unge. Frivilligheten er viktige pådrivere for å skape gode og levende lokalsamfunn, og har en viktig funksjon for å skape inkluderende møteplasser for mestring og tilhørighet. Innvandrere er en befolkningsgruppe som ofte kan oppleve større grad av utenforskap. Hindringer for inkludering kan eksempelvis være på grunn av manglende språkkunnskaper, kulturforskjeller eller dårlig økonomi. Andre årsaker til utenforskap kan være nedsatt funksjonsevne. Mennesker med nedsatt funksjonsevne deltar ofte i mindre grad i samfunnets fellesskap enn resten av befolkningen.

Befolkningens helsetilstand

Levealderen i Vågan ligger omtrent på landsnittet. Det er per 2020 en forventet forskjell i levealder på 4,6 år ved 30 år, mellom de med grunnskole som høyeste utdanning og de med videregående eller høyere utdanning. Kommunen har de senere årene ligget relativt jevnt med landet for øvrig når det gjelder ulike livsstilsbetingede sykdommer; hjerte-karsykdom, lungekreft og muskel- skjelettlidelser. Det er tendenser til en økning i overvekt og fedme blant kommunens unge over de siste årene, med ulike variasjoner mellom årstrinnene. Tallene blant kommunens 17-åringer er høyere enn de nasjonale tallene. Folkehelseprofilen (2020) viser at det er noen færre i Vågan enn nasjonalt som har innrapportert psykiske plager behandlet i primærhelsetjenesten. En tidstrend i UngData fra 2016 til 2019 viser allikevel en økning i unge som har psykiske plager, og en av fire unge plages med ensomhet.

I forhold til ulykkesforekomst er det en sterk sammenheng med alder og kjønn, der eldre (kvinner) og unge (menn) er mest utsatt. Fallrelaterte bruddskader rammer ofte eldre, og statistikk over behandlede lårben-/ lårhalsbrudd fra Gravdal sykehus viser en overvekt av kvinner over 80 år blant pasientene fra Vågan. Det var i 2019 en drukningsulykke i Vågan, og statistikk over selvmord viser at det skjer i snitt to selvmord årlig. Av veitrafikkulykker har det vært mellom 0 og 3 årlige dødsfall i kommunen de siste 6 årene.

En utfordring for kommunens innbyggere kan være ulik tilgang på regionale helsetjenester som eksempelvis kjeveortoped, noe som spesielt påvirker barn og unge da det krever mye reisevirksomhet og skolefravær for å oppsøke tjenesten. Lofoten har heller ikke tilbud fra private tilbydere innenfor spesialisthelsetjenestene per i dag, etter at helse Nord fjernet psykologhjælp og flyttet hudhjemmel til Sortland. Dette gir et svakere tilbud enn Vesterålen og Salten. En annen utfordring i de kommunale helsetjenestene er dimensjonering av akuttberedskapen i legevaktjenesten, som kan tidvis bli knapp på grunn av høyt påtrykk fra besøkende på tjenesten.

Utfordrings- og utviklingsmomenter for folkehelse og sosial bærekraft i Vågan:

- Behov for kvalifiserte lærere som dekker kompetansekravene
- Behov for opprettholdelse og videre utvikling av studietilbud ved Aust-Lofoten VGS og ulike tilbud for høyere utdanning
- Tilrettelegge for de unge som reiser vekk fra kommunen for å ta videregående utdanning - og de unge som kommer til kommunen for å gå videregående skole
- Aktivt arbeid mot frafall i skolene gjennom elevtjenesten og skolehelsetjenesten
- Opprettelse av lærlingeplasser for å sikre at yrkesrettede løp kan fullføres, bidrar til å forhindre frafall og sørger for verdifull og nødvendig kompetanse for kommunen i framtiden
- Ulik tilgang på fritidsaktiviteter til barn og unge i kommune, noe på grunn av manglende tilrettelagt kollektiv transport
- Behov for inkluderende uformelle møteplasser, gjerne på tvers av alder, subkultur eller funksjon, eller på basis av felles interesser
- Mangelfull tilrettelegging av universell utforming gir ulik mulighet for aktiv deltakelse i samfunnet
- Tilrettelegging av informasjonsflyt rundt eksisterende fritidstilbud kan gi økt inkludering
- Ulik tilgang på regionale helsetjenester i kommunen og Lofoten som region, eksempelvis psykolog, hudlege eller kjeveortoped

Mulige planbehov

- Behov for en enkel revisjon av kommunedelplan for folkehelse ut ifra endringer i planverket. Da Vågan kommune har integrert folkehelse som et av premissene for videre planarbeid, kan kommunedelplanen revideres for å møte dette og konkretisere videre forutsetninger for det lokale folkehelsearbeidet.
- Ny kommunedelplan for oppvekst og inkludering krever oppfølging i videre handlingsdel for å konkretisere arbeidet med mål og strategier.
- Behov for oppdatering av planer som ivaretar sosiale møteplasser og videre utvikling av gode arenaer for aktivitet for hele befolkningen, både for organisert aktivitet inne kultur, natur og idrett, men også uformelle møteplasser.

Klima, miljø og energi

Klimaet på jorden er i endring, og de menneskeskapte klimaendringene skaper store utfordringer med blant annet høyere havnivå og en dramatisk økning i ekstremvær. Gjennom Parisavtalen har alle verdens land satt seg som overordnet mål at den globale oppvarmingen skal holdes «godt under to grader» sammenlignet med førindustriell tid, og landene skal tilstrebe å begrense temperaturøkningen til 1,5 grad.

Kommunens klimaarbeid

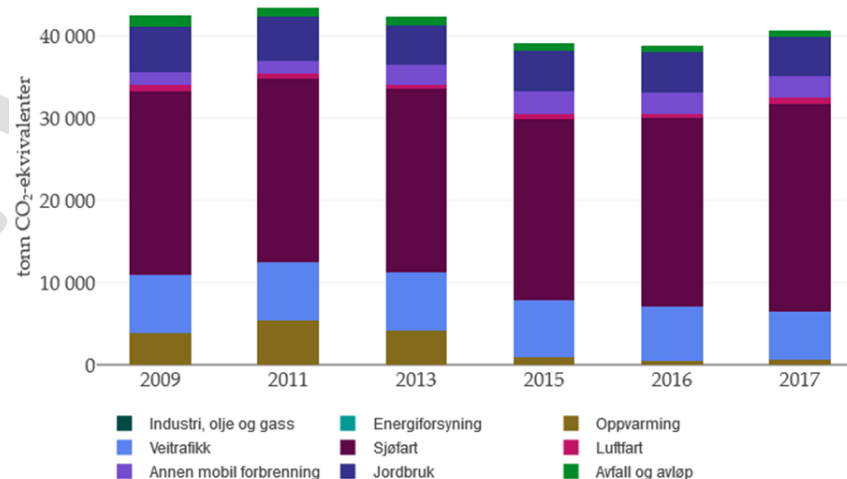
De siste årene har det kommet tydelige føringer for kommunenes klimaarbeid, blant annet nye Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning av 2018. I tilretteleggingen og utviklingen av «det grønne skiftet» skal kommunene aktivt bidra til reduksjon av klimagassutslipp og økt miljøvennlig energiomlegging. Samtidig skal samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene som uansett vil komme (klimatilpasning). Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (NF) av 2019 stiller krav til oppfølging av bærekraftsmålene i kommunens planlegging. Gjennom arbeidet med ny Kommuneplanens Samfunnsdel har Vågan kommune satt overordnede mål for kommunens klimaarbeid:

- Halvere kommunens klimautslipp fram mot 2030 i tråd med Norges klimaforpliktelser, og utvikle klimabudsjett som følger opp dette
- Utvikle langsiktige strategier for klima, miljø og energi i kommunens planverk som ivaretar en bærekraftig utvikling
- Skape et bevisst forhold til eget klimafotavtrykk i egen organisasjon og fremme bærekraftige ordninger for offentlige anskaffelser og tjenester

Klimaregnskap – og budsjettering

Det totale utslippet i Vågan var i 2017 på 40 634,2 tonn CO₂-ekvivalenter. Fordelt på 9444 innbyggere, hadde Vågan 4,3 tonn CO₂-ekvivalenter utslipp per innbygger i 2017. I Vågan er utslipp fordelt slik som vist i tabellen til venstre. Over 60 % av utslippene er relatert til sjøtrafikk. Videre er 14 % av utslippene relatert til veitrafikk, og 12 % skyldes landbruket.

Vågan kommune deltar i 2019/ 2020 i Oslo kommunes klimasatsprosjekt om klimabudsjettering, der vi lærer metodikk for å utarbeide klimabudsjetter til bruk i kommunens videre klimaarbeid, og planlegge og gjennomføre endringer som gir effekt i det kommunale klimaregnskapet, både i et kortere og lengre tidsrom. Kommunen deltar videre i Lofoten klimanettverk, der regionalt samarbeid og utvikling av regionale klimaprojekter står på agendaen. Nettverket har dialog med andre klimanettverk (Vesterålen) og samarbeider om utviklingsarbeid med blant annet Lofotrådet, Lofotkraft og Destination Lofoten.

<https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/?area=373&sector=-2>

Klimatilpasning og beredskap

Klimatilpasning handler om å identifisere konsekvenser av klimaendringer samt iverksette tiltak for å unngå eller redusere skade. I dette inngår også å identifisere og nyttiggjøre nye muligheter som klimaendringer åpner for og/eller nødvendiggjør. Ved å gjennomføre klimatilpasning vil man kunne redusere sårbarheten. Når konsekvenser av klimaendringene vurderes, stadfester planretningslinjene (2018) at høye alternativer fra nasjonale klimaframskrivninger legges til grunn. Fylkesvise klimaprofiler er utarbeidet av Norsk klimaservicesenter.

Klimaprofil for Nordland

Tabellen under viser forventede endringer fra perioden 1971-2000 til 2071-2100 i klima, hydrologiske forhold og naturfarer som kan ha betydning for samfunnssikkerheten.

ØKT SANNSYNLIGHET	
 Kraftig nedbør	Det er forventet at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet. Dette vil også føre til mer overvann
 Regnflom	Det forventes flere og større regnflommer
 Jord-, flom- og sørpeskred	Økt fare som følge av økte nedbørmengder
 Stormflo	Som følge av havnivåstigning forventes stormflonivået å øke
MULIG ØKT SANNSYNLIGHET	
 Tørke	Til tross for vesentlig mer sommernedbør, kan høyere temperaturer og økt fordampning gi noe økt fare for tørke
 Isgang	Kortere isleggingssesong, hyppigere vinterisganger samt isganger høyere opp i vassdragene
 Snøskred	Med et varmere og våtere klima vil det oftere falle regn på snødekket underlag. Dette kan redusere faren for tørrsnøskred og øke faren for våtsnøskred i skradutsatte områder

UENDRET ELLER MINDRE SANNSYNLIGHET	
 Snøsmelteflom	Snøsmelteflommene vil komme stadig tidligere på året og bli mindre mot slutten av århundret
USIKKERT	
 Sterk vind	Trolig liten endring
 Steinsprang og steinskred	Hyppigere episoder med kraftig nedbør vil kunne øke hyppigheten av disse skredtypene, men hovedsaklig for mindre steinspranghendelser
 Fjellskred	Det er ikke forventet at klimaendringene vil gi vesentlig økt fare for fjellskred
 Kvikkleireskred	Økt erosjon som følge av kraftig nedbør og økt flom i elver og bekker kan utløse flere kvikkleireskred

Kilde: klimasenterservice.no

Nedbør og flom: episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet, og det vil også føre til mer overvann. Det forventes flere og større regnflommer.

Stormflo: stormflonivået øker som følge av havnivåstigningen.

Skred: faren for jord-, flom- og sørpeskred øker med økte nedbørmengder. I varmere og våtere klima vil det oftere falle regn på snødekket underlag. Faren for våtsnøskred øker dermed, mens faren for tørrsnøskred reduseres. Økt erosjon som følge av kraftig nedbør og økt flom i elver og bekker kan utløse flere kvikkleireskred. Det er ikke forventet økt fare for fjellskred eller steinskred.

Kommunen samarbeider med de andre kommunene i regionen om utarbeiding av ulike beredskapsplaner. Det gjenstår per 2020 noe mindre arbeider med å oppdatere kommunens plan for kriseledelse. DSB sin kommuneundersøkelse for 2019 er gjennomført, og Fylkesmannen har oppdatert beredskapstrappen for alle Nordlandskommunene, hvor Vågan kommune nå er rangert på høyeste trinn sammen med 7 andre av Nordlands 44 kommuner. Videre i arbeidet brukes også Fylkesmannen i Nordland sin oppdaterte ROS-analyse, FylkesROS. Scenario 1 i FylkesROS beskriver ekstremvær og langvarig strømbrydd i Lofoten. Risikoanalysen har angitt dette scenarioet med høyest risiko, og med en sannsynlighet for at dette skal skje innenfor 100 år. Scenarioet beskrives med sektorovergripende sårbarhet, der mange kritiske samfunnsfunksjoner blir berørt.

Naturbaserte løsninger innen klimatilpasning

Miljødirektoratet.no benevner naturbaserte løsninger innenfor arealplanleggingen som et godt alternativ til tekniske tiltak for å håndtere utfordringer knyttet til klimaendringer. En fordel ved å bruke naturbaserte løsninger framfor tekniske løsninger, er at de fyller flere funksjoner. Samtidig som de løser et primært problem med å begrense effektene av klimaendringer, kan de også være gunstige for plante- og dyreliv, luftkvalitet, friluftsliv og andre interesser. Hvis kommunen vurderer at et naturområde har verdi for klimatilpasning, er dette tilstrekkelig grunn til å ta vare på det gjennom arealplan. Det er ingen forutsetning at området skal være viktig for naturmangfold. Kommunen bør vurdere om det trengs ytterligere styring av arealbruken, gjennom mer detaljerte føringer. Dette gjelder både i byggesonen og utenfor. Naturbaserte løsninger er relevant å vurdere innenfor alle arealformål.

Eksempler på naturbaserte løsninger:

- *oppretholde grønnstruktur og grønne korridorer*
- *beholde åpne vann og vassdrag*
- *gjenåpne lukkede bekker*
- *etablere ny vegetasjon*
- *etablere kunstige bekker*

Kommunal klimarisiko

Oppsummert har kommunene to hovedutfordringer i forhold til klimaendringene; hvordan håndtere effektene av klimaendringene gjennom ulike former for klimatilpasning, og hvordan omstille til lavutslippssamfunnet. Mangelfull evne til å håndtere disse utfordringene betegnes som kommunens klimarisiko. Kommunalbanken har utviklet et verktøy for kommunene for å identifisere og vurdere klimarisiko:

<https://klimarisiko.kommunalbanken.no/kommuner/vaagan/>

Klimarisiko forsterker kommunens eksisterende risikobilde og kan for eksempel påvirke befolkningsutvikling, sysselsetting og næringsutvikling, skatteinntekter og verdi av eiendom eller infrastruktur. Samlet sett kan klimarisiko få stor betydning for kommuneøkonomien og kommunens attraktivitet.

Tilgjengelighet til friluftsområder

Kommunen har god tilgang på grøntarealer og nærturområder gjennom parker, opparbeidede friområder, og fri natur med fjell, fjære og markaområder rundt om i kommunen, og med korte avstander fra boligområdene. Det er tidligere gjennom kartleggingsarbeid og i ulike planarbeider gjennomført verdisetting og merking i kart av ulike områder. Selv om det noen steder er forsøkt tilrettelegging, er det ut ifra kriteriene til Universell utforming få eller ingen turområder som tilfredsstillende gjeldende krav. Det finnes fire statlige sikrede friluftsområder som er sikra for allmenne friluftslivsformål ved statlig hjelp; Kallestranda, Børvågen, Rørvika, og leirskoleområdet ved Svolvevannet. Flere av de mest populære friluftsområdene; Kallestranda, Rørvikstranda og Stranda under fjellet i Svolvevannet, er tilrettelagt for bærekraftig bruk og ferdsel gjennom nybygde sanitær- og serviceanlegg, og det er satt opp deponi for avfallshåndtering ved disse stedene. Vågan kommune i samarbeid med flere har høsten 2019 igangsatt et større arbeid med tilrettelegging og steinsetting av turstien opp mot Fløya og Djevelporten. Det er gjennomført ulike dugnadsprosjekter de senere årene med tilrettelegging av kloppestier i Svolvevannet- og Kabelvågmarka, for å hindre slitasje på våtmark og tilgjengeliggjøre disse områdene i større grad for allmennheten. Samarbeidet med interesseorganisasjonene, frivilligheten, grunneiere og lokalt næringsliv, anses som viktig i forvaltningen og ivaretagelsen av kommunens friluftsområder. Per 2020 er Lofoten friluftsråd i gang med å utarbeide en felles Friluftsforskrift for Lofoten. Denne definerer ulike begrensninger og tilpasninger for bruk og vern av friluftsområder i Lofoten med stor ferdsel som fortrenger lokalbefolkningens tilgang eller områder med høy grad av slitasje.

Besøksforvaltning

Lofoten har til alle tider vært vertskap for besøkende. Dette ligger i kulturen, helt tilbake i en 1000-årig historie med fiske og tørrfiskhandel. De senere årene har Vågan og Lofoten økt sin popularitet som reisemål for turister fra hele verden. I tillegg til at mengden turister har økt betraktelig, har også turistene endret atferd. Fra i stor grad å være en sommerdestinasjon, sees nå en økning i skuldresesongene, og en dreining mot et helårs reiseliv. Økningen i turisme har ført til økt slitasje på naturen og forsøpling på utsatte steder i kommunen, og et økt behov for tilrettelegging av parkering, sanitæranlegg og avfallshåndtering. Samtidig sees en økt ulykkesrisiko blant de besøkende, der risikoatferd kombinert med manglende lokalkunnskap fører til ulykker, skader og behov for redningsaksjoner. Besøksforvaltning har blitt et viktig tema for kommunen, for å sikre nødvendig tilrettelegging og regulering, og sørge for at lokabefolkningen fortsetter å trives med turismen og har gode muligheter til å utvikle og drive lokal verdiskaping i dette segmentet av næring. Kommunen har per 2020 opprettet Samarbeidsråd for reiseliv og besøksforvaltning, som en arena for dialog og samskaping innen det kommunale forvaltningsarbeidet.

Kulturminner og kulturmiljø

Viktige kulturminner i Vågan omfatter middelalderbyen Vågar, som er Nord-Norges eldste by og et viktig handelssted og utgangspunkt for tørrfiskhandelen med Bergen og Europa. Det er videre funnet spor etter bosetninger fra vikingtiden rundt om i kommunen, og det finnes samiske kulturminner fra samiske bosetninger. Krigsminner fra 2.verdenskrig er også kjente kulturminner i kommunen. Vågan kommune har påbegynt arbeidet med en kommunal kulturminneplan, som ennå ikke er ferdigstilt. Planen har hatt fokus i oppstart mot Henningsvær, men skal utvikles for hele kommunen. Riksantikvaren er involvert i en utredningsprosess angående verning av Henningsvær. Det ble i 2007 vedtatt en regional kulturminneplan for Lofoten, der det forutsettes at

tiltak som omfatter kulturminner eller kulturmiljø som er beskrevet i denne planen, skal oversendes fylkeskommunen for vurdering. Nyere tids kulturminner forvaltes av kommunene selv. Forvaltningen av kulturminner skal uansett skje på en bærekraftig, helhetlig og inkluderende måte.

Naturmangfold

Naturmangfold (også kalt biologisk mangfold, biomangfold eller biodiversitet) er summen av mangfoldet i naturen. Det vil si forskjellene innenfor en art, mellom alle artene og mellom økosystemene de lever i. Artsmangfold er antallet arter og bredden av arter. Det finnes trolig opp mot 60.000 arter, hvorav en fjerdedel er truet. Forskning har vist at artsmangfold gir naturen en større robusthet som innebærer motstandskraft mot endring og den får en raskere evne til å hente seg igjen etter forstyrrelser. Det er viktige egenskaper, for slik kan naturen selv beskytte oss mot ekstremvær, flom og tørkeperioder som følge av klimaendringene. Den viktigste årsaken til at arter utrykkes er arealendringer. Andre trusler mot naturmangfoldet er forurensning, klimaendringer, innføring av fremmede arter og overhøsting. Når kommunen utarbeider og vedtar arealplaner som kan berøre naturmangfold, skal reglene om bærekraftig bruk i naturmangfoldlovens kapittel II brukes. Naturmangfold er konsekvensutredet for ulike byggeområder i kommunen i forbindelse med utarbeidelse av arealdelen som ble vedtatt i 2017. Det er også utarbeidet oversikt over biologisk mangfold i kommunen gjennom rapport fra Norsk Institutt for Naturforskning i 2006.

Havforurensning og marin forsøpling

Havforurensning og marin forsøpling utgjør alvorlige trusler mot biologisk mangfold, økosystemer og sjømatikkerhet. Mengden plastforsøpling, inkludert mikro- og nanoplast, øker raskt i havmiljøet og påvirker marine organismer.

Det er etablert et nasjonalt kompetansesenter under Samferdselsdepartementet; Senter for oljevern og marint miljø, med lokasjon i Vågan kommune. Ved senteret finnes en stab med bred kompetanse innenfor oljevern, marint miljø og formidling. Marine Recycling Cluster (MRC), der SALT deltar, har nå i 2019 fått nasjonal status som Arena-klynge, med finansiering av tre års arbeid for utvikling av konkrete løsninger rundt marin forsøpling. CleanUp Lofoten er et regionalt miljøprosjekt som skal øke bevisstheten rundt problemene med herreløst avfall, både gjennom lokal forebygging og tilrettelegging for opprydding. I samarbeid med SALT analyseres all innsamling nå også i det som kalles Lofotanalysen, for å se etter trender og sammenhenger.

Miljøopprydding Svolvær havn

Over 100 års bruk av hovedhavna i Vågan har medført forurensninger. Disse er nå ferdig miljøkartlagt. Kommunen har fått tilskuddsmidler, både fra fylket og Miljødirektoratet, på samlet kr 3 - 4 millioner til arbeidet, og kommunen har knyttet til seg konsulentbistand som skal dra prosjektet videre mot den endelige oppryddingen. I pågående fase skal det avklares hva slags opprydding som er nødvendig, i nært samarbeid med både miljøvernavdelingen i Nordland Fylkeskommune og Miljødirektoratet.

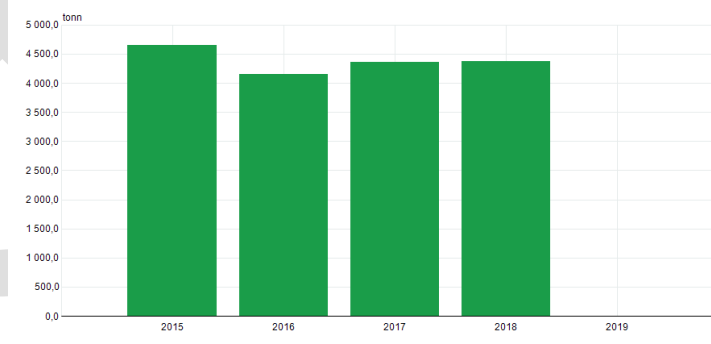
Vannforsyning og avfallshåndtering

Drikkevannskvaliteten i kommunen er meget god (97 %), uten forekomst av prøver med oppblomstring av E-coli eller andre helsefarlige stoffer. Brettesnes vannverk har i 2018 blitt kåret til Norges beste overflatevann.

Kloakkutslipp foregår fortsatt i noe grad urensset til hav, og i mange områder er det utslippstillatelser fra gammelt regelverk som gir kloakkutslipp nært land. Vågan kommune har store investeringskostnader med å utbedre, rense og samle kloakkutslipp de neste årene.

Lofoten avfallsselskap håndterer tømning og videre prosesser med avfallshåndtering fra husholdninger og næringer i kommunen. SSB sine tall for Vågan for 2017 viser at hver innbygger produserte 452 kg husholdningsavfall. Av dette ble 234 kg levert til materialgjenvinning, inkludert biologisk behandling. Utviklingen av produsert avfall fra husholdninger i kommunen over de fire siste ser slik ut over de siste årene:

12313: Avfall fra hushalda, etter år. Vågan, I alt, i alt, Mengd (tonn).

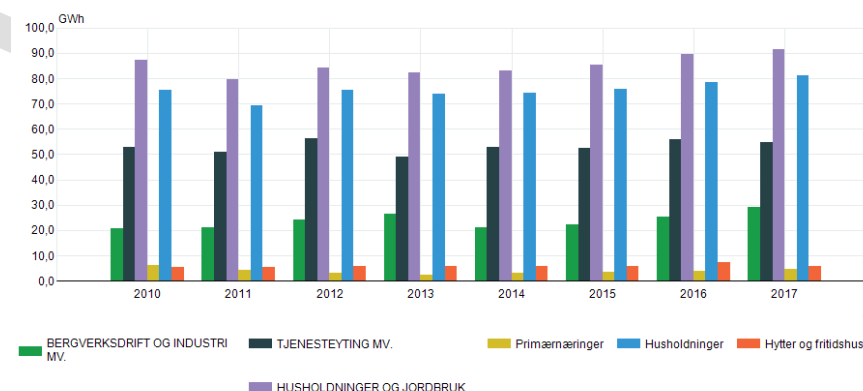
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Energibehov og -forsyning

Norge er i en særstilling blant verdens industriland når det gjelder produksjon og forbruk av elektrisitet. Praktisk talt all vår elektrisitetsproduksjon skjer i vannkraftverk, og vi har verdens høyeste elektrisitetsforbruk per hode. SSB har data på forbruk av elektrisitet fordelt på ulike forbrukergrupper innenfor Vågan kommune:

Lofotkraft eies av alle kommunene i Lofoten, der Vågan og Vestvågøy er de største eierkommunene. Lofotkraft sitt overordnede samfunns mål er å levere god og sikker kraftforsyning til kommunene. De er i gang med utbygging av nytt strømnnett gjennom hele Lofoten, planlagt ferdigstilt i 2022, og anser selv at de er godt forberedt mot en videre elektrifisering av samfunnet. Lofotkraft deltar i et pågående prosjekt kalt "De grønne øyene" med et overordnet mål om å utvikle løsninger som bidrar til å gjøre Lofoten til et lavutslippssamfunn. Et stort fokusområde er transport, som er et område med potensielt stor effekt.

10314: Nettoforbruk av elektrisk kraft (GWh), etter forbrukergruppe og år. Vågan, Forbruk i alt.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Samtidig er det utfordringer med å se hvordan kraftproduksjonen skal kunne dekke alle behov for elektrisk kraft i framtiden. Det er viktig å forberede samfunnet på mulige reduksjoner i energiforbruk og energieffektivisering.

Utfordrings- og utviklingsmomenter for klima, miljø og energi i Vågan:

- Identifisere områdene der kommunen har handlingsrom til å gjennomføre endringer, og utarbeide klimatiltak som gir reell effekt
- Oppfølging av klimarisiko for de ulike delene av samfunnet – næringsliv, bosetting, beredskap
- Sikre god oppfølging og forvaltning av kulturminner og kulturmiljø
- Tilrettelegge for et tilgjengelig lokalt friluftsliv i kombinasjon med god besøksforvaltning
- Tilrettelegging av rydding og deponering av marint avfall i regionen
- Prosess med miljøopprydding Svolvær havn må avklares på en bærekraftig måte, med tanke på omfang, kostnader og videre finansiering, og som sikrer en videre bærekraftig forvaltning og muligheter for videre drift i lokal næring
- Sikre stabil og tilstrekkelig energiforsyning til kommunen og regionen, i tråd med utviklingen av lavutslippssamfunnet

Mulige planbehov

- Videre oppfølging av overordnede mål og strategier fra Samfunnsdelen i revisjon av kommunedelplan for klima, energi og miljø, med utarbeiding av detaljerte mål og strategier for det lokale arbeidet med utslippsreduksjoner, energieffektivisering, og klimatilpasning
- Helhetlig plan for besøksforvaltning, som ivaretar lokale naturressurser og lokalbefolkningens behov ved å tilrettelegge for nødvendig infrastruktur og tjenesteleveranser, regulerer bruk av natur og kultur, og har fokus på lokal verdiskaping
- Helhetlig turruteplan som ivaretar friluftsliv og folkehelse, og samtidig er koordinert med besøksforvaltningen i kommunen
- Årlig oppfølging av Regional friluftsforskrift
- Utarbeidelse av Naturmangfoldsplan (temaplan) for å ivareta kommunens forvaltning av viktig artsmangfold og sårbare økosystemer
- Videre arbeid med kulturminneplan

Næring og verdiskaping

Syssetting og arbeidsledighet

Grad av syssetting og inntektsnivå blant kommunens innbyggere påvirker levekår og helse. Samtidig bidrar høy syssetting med verdiskaping både i form av skatteinntekter og lokal kjøpekraft, og tilskudd av verdifull kompetanse. God tilgang til arbeidskraft er sentralt for vekst og verdiskaping, samtidig som høy deltakelse i arbeidslivet er en indikator på aktiviteten i næringslivet. Syssettingsgraden har ligget relativt stabilt mellom rundt 65 og 67 % i løpet av de siste årene. Vågan er en egen bo- og arbeidsmarkedsregion, og de fleste syssette arbeider innen egen kommune. Fordelingen mellom offentlig og privat sektor ligger på rundt 30/ 70, og har vært relativt stabil de siste 20 årene, med mindre variasjoner opp gjennom årene. Andelen offentlige arbeidsplasser er sammenliknbart med landssnittet, men ligger 10 % under fylkessnittet. Derimot er andelen statlige arbeidsplasser lav.

Detaljerte tall fra SSB fra 2018 viser at næringen som syssetter flest av Vågans innbyggere er innenfor helse- og sosialtjenester. Hele 943 av kommunens innbyggere arbeider innenfor disse tjenestene. Varehandel, bygg og anlegg, industri og undervisning står også for andeler av syssetting på henholdsvis 13,8 %, 10,2 %, 9,6 % og 8,4 %.

Per november 2019 hadde kommunen en arbeidsledighet på 1,8 % helt ledige, målt blant de som er mellom 15 – 74 år. Nasjonale tall fra 4. kvartal 2019 ligger på 3,8 % registrert arbeidsledighet, en oppgang på 0,3 % fra året før.

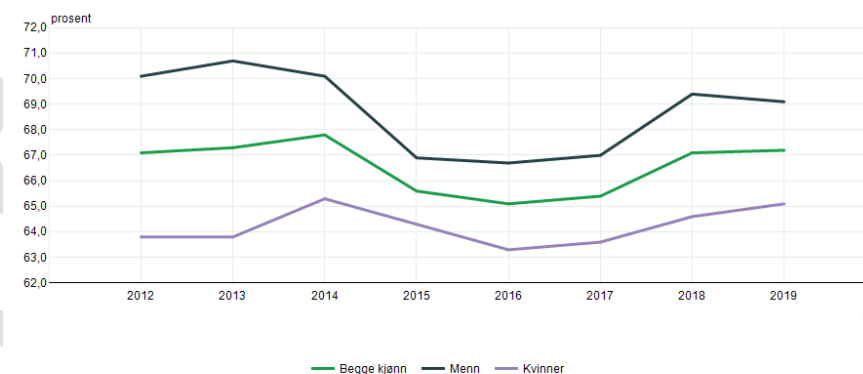
Arbeidsinnvandring og integrering

Innvandring og tilflytning har hatt stor betydning for den positive befolkningsveksten i Vågan. Sosial inkludering og integrering av arbeidsinnvandrere innenfor lokalsamfunnets ulike arenaer er derfor viktig for å ivareta et positivt mangfold og for å skape tilhørighet og stedsidentitet. For at veksten skal være bærekraftig, er det en fordel om en stor andel av arbeidsinnvandringen gir varig tilflytning.

Næringsutvikling

Antall bedrifter i Vågan har hatt en jevn økning fra 1023 i 2005 til 1296 i 2018 (SSB). Ved et utgangspunkt i 4847 syssette innbyggere per 2018 vil det tilsa et snitt på 3,7 ansatte per bedrift. Nasjonale tall viser at norsk næringsliv er til dels preget av mange små virksomheter. NHO sine tall fra Kommune-NM viser

06445: Andel syssette i befolkningen per 4. kvartal (prosent), etter kjønn og år. Vågan, 15-74 år, Syssette i prosent av befolkningen 15-74 år.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

at Vågan ligger rangert som nr. 1 i fylket og som nr. 12 i Norge i forhold til næringslivsvariasjon per 2018. Høy næringslivsvariasjon indikerer en robusthet i næringslivet, med tanke på spredning på flere sektorer. Dette gir kommunen mindre sårbarhet i forhold til enkeltnærings markedsutvikling, og er viktig for å sikre et stabilt fremtidig næringsgrunnlag.

Bygg og anlegg

Bygg- og anleggsnæringen i Nordland har hatt en betydelig vekst de siste årene, og målt i omsetning har veksten vært på 5,2 milliarder kroner eller 50 % fra 2008 til 2016. Næringen sysselsatte i 2017 nærmere 10 800 personer. Det er for tiden stor aktivitet i næringen i Nordland, og store utbyggingsprosjekter rundt i hele fylket bidrar til høy sysselsetting.

Industri

Vågan har industriaktører med lang fartstid og driftstradisjon i kommunen. Verftsnaeringen består i hovedsak av Skarvik, Marhaug, Lofoten Sveiseindustri og Nogva. Industriaktørene har et godt samarbeid selv om de er konkurrenter, og de fyller også ulike segmenter i markedet.

Havbruk

I alt var 1319 personer i Nordland sysselsatt innen havbruk i 2017, noe som utgjorde 17 % av sektorens sysselsetting i Norge. Dette er en vekst på over 10 % fra 2016. Salget av laks og regnbueørret fra Nordland var om lag 270 000 tonn i 2018, en vekst på 3 % sammenlignet med 2017. Lønnsomheten innen havbruk er svært god, og totalt for Nordland ble det i 2016 levert et driftsresultat på 4,1 milliarder kroner. Total verdiskaping i 2016 var på 5,7 milliarder kroner, og i Lofoten var dette 265 millioner kroner.

Fiskeri og landbruk

Verdiskapingen som følge av fiskeriaktiviteten i Nordland var på over 2,6 milliarder kroner i 2017. Nordland var det fylket i 2017 som sysselsatte flest innen fiske og fangst. I dialog med Råfisklaget bekreftes det at omsetningen i råfisklaget har økt siden 2013. Dette gjelder også inntektene til fiskerne. Utviklingen går mot færre og større fartøy innen kystflåten. Også den landbaserte delen av næringen har fått færre aktører, i Svolvær er det kun to som gjenstår. Det er kommet en ekstern aktør tilknyttet Henningsvær. Samtidig er det stor aktivitet i andre kommuner i regionen, blant annet Myre/ Øksnes. Den lokale tradisjonen med tørrfiskproduksjon er en mer usikker produksjon enn salg av ferskfisk per 2019 på grunn av godt marked for ferskfisk i Europa, som genererer raskere inntekter.

Landbruksnæringen står sterkt i Lofoten og Vesterålen, og en femtedel (21 %) av bruk i drift i Nordland ligger i disse regionene. Det sees allikevel en tydelig reduksjon i landbruksdriften i forhold til antall aktive bruk, og antall bruk som har dyreproduksjon. I Vågan er det 35 bruk i selvstendig drift i 2020, en

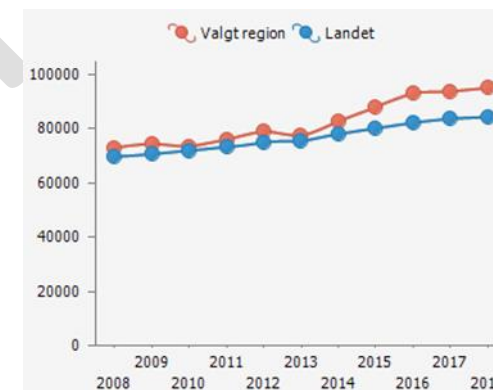
nedgang fra 57 i 2002. Mens tallet for vinterfora sau i Nordland er på samme nivå som i 2002, har Lofoten og Vesterålen hatt en nedgang i antall sau på 18 %. Siden 2002 har antall bruk med sau i Vågan gått fra 44 til 25, og bruk med storfe er redusert fra 18 til 8 i kommunen.

Reiselivsnæringen

Nordland har de senere årene opplevd stor vekst i reiselivsnæringen, med en økning i antall gjestedøgn som er større enn for Norge som helhet. Den største økningen for antall årlige gjestedøgn ser vi i vinterhalvåret (oktober–april) hvor det har vært en økning på 45 prosent. For sommer (mai–september) har økningen vært på 18 prosent. Samtidig som flere utenlandske turister reiser til Nordland, blir det stadig mer populært for nordmenn å feriere i eget land. Aktiviteter av ulike typer er i sterk vekst, og bruken av naturen har tiltatt kraftig. En profesjonalisering i næringen gir økt omsetning per besøkende, og det er ventet en betydelig kapasitetsøkning som følge av bygging av nye hoteller.

Varehandelen

Omsetningen innen varehandel i kommunen har økt jevnt over de senere årene, og snittet per innbygger er høyere enn i landet for øvrig. Det ble omsatt for 52 milliarder i varehandelen i Nordland i 2017. Dette utgjorde 46 prosent av omsetningen i landsdelen, og 3,1 prosent av den nasjonale omsetningen. Det er rimelig å anta en vesentlig handelslekkasje gjennom netthandel, hvor omsetning registreres i andre fylker.

https://kommuneprofilen.no/Profil/Okonomi/DinRegion/okonomi_vare_innb_region.aspx

Langsiktig bærekraft og kulturhistoriske perspektiver

Globalisering – Urbanisering – Digitalisering

De globale megatrendene vil bidra til å påvirke det lokale næringslivet også her i kommunen. Globalisering handler om prosesser der verden veves sammen gjennom avtaler, systemer og kommunikasjon som bidrar til å redusere betydningen av avstander og statsgrenser. Lokal handel og næring kan utfordres og utkonkurreres av det globale (nett)markedet, både med tanke på salg og kjøp av varer. Satsning på lokale produkter gir lokal og bærekraftig verdiskaping i dette perspektivet. Lokal produksjon for eksport ut av kommunen kan bidra til god verdiskaping, mens videresalg av importerte produkter vil kunne være mer risikabelt. Næringer som har et lokalt hjemmemarked, eksempelvis personlig tjenesteyting, eller bedrifter som har egen produksjon og driver direkte salg, vil kunne være bærekraftige på lang sikt. Dette gjelder også kortreist matproduksjon.

Mennesker bosetter seg i økende grad i byer og tettbygde strøk, der det skjer en fortetting. Per i dag bor over 50 % av verdens befolkning i byer, og denne andelen øker. Dette påvirker arbeidsmarked og flyttestrømmer. Denne trenden gjelder også for Vågan kommune, der den største befolkningsveksten skjer i de to store tettstedene våre som bosetter per i dag over 70 % av Vågans befolkning.

Digitalisering skaper nye muligheter for næringslivet. I Norge, der næringslivet er preget av små bedrifter, relativt små hjemmemarkeder og stor avstand til de større, globale markedene, kan dette være vesentlig for vekst da det senker terskelen for å få tilgang til de større markedene og slik gjør geografisk lokalisering mindre viktig. Digitale arbeidsmarkeder med mindre behov for fysisk tilstedeværelse gjør tilgang på riktig og relevant kompetanse enklere for bedrifter, og valgmulighetene større for den enkelte arbeidstaker. Vågan er det regionsenteret i Nordland med høyest bredbåndsdekning, som er en viktig tilrettelegger for digitalisering av samfunnet.

Klimarisiko og lokalt næringsliv

For kommunene og det lokale næringslivet er det en rekke risikoer knyttet til både effektene av klimaendringene og omstillingen til lavutslippssamfunnet. Det vil være viktig for kommunen å ha oversikt over hvordan viktige næringer i kommunen kan være eksponert for klimarisiko, slik at dette kan inkluderes i videre planlegging og i viktige beslutningsprosesser. Skatteinntekter fra innbyggerne utgjør en viktig del av kommunens budsjett. Derfor er kommunene avhengige av at næringslivet i minst mulig grad rammes av klimaendringene (fysisk klimarisiko) og samtidig klarer seg godt i overgangen til et lavutslippssamfunn (overgangsrisiko). Kommunalbanken navngir i sitt verktøy for vurdering av kommunal klimarisiko fem næringer i Vågan som i særlig grad kan bli berørt av klimarisiko; *varehandel, fiske, fangst og akvakultur, næringsmiddelindustrien, maskinreparasjon og –installasjon, og handel med/ reparasjon av motorvogner*. Som et eksempel på lokal klimarisiko er potensielle endringer i Lofotfisket som en konsekvens av økte havtemperaturer.

Kulturhistoriske perspektiver i næringsutviklingen

Sett i forhold til kulturhistoriske perspektiver er det viktig for kommunen å ivareta den lokalt forankrede fiskerinæringen. Denne næringen er endel av identiteten i kystkulturen i Vågan. En god ivaretagelse av denne handler både om historien om etableringen av Vågan-samfunnet og videre om en utvikling og forvaltning av det lokale ressursgrunnlaget. Utvikling mot helårsfiske, med lokal tilgang på råvarer der det er størst etterspørsel er en bærekraftig tilrettelegging også av denne næringen. Samtidig er forankringen i Lofotfisket i vintersesongen en tydelig historiebærer.

Det er samisk reindrift i det meste av Nordland fylke. Reindriftnæringa er organisert i reinbeitedistrikter. Det er 12 reinbeitedistrikt i Nordland reinbeiteområde. Det er også fem reinbeitedistrikt i Troms reinbeiteområde som ligger delvis innenfor Nordland fylke. Et av disse reinbeitedistriktene strekker seg inn i østre del av Vågan kommune.

Fremtidige arealbehov for næring

Det er nødvendig å ivareta næringsarealer for primærnæringene i kommunen. Dette er lagt til rette for i arealplanen med områder på Kleppstad, Henningsvær, Laupstad, Digermulen, Pundslett, Laukvika, Kabelvåg, Svolvær. Det er dermed satt av godt med arealer i hele kommunen, både sentralt og

ruralt, til industri og næring. Samtidig er det en strategisk utfordring per i dag at det er lite *tilgjengelige* arealer for utvikling av næring i noen områder. Dette er løst ved at det i arealplanen er avsatt områder til framtidig utnyttelse, og det arbeides videre i prosessen rundt å klargjøre disse.

Fremtidens kompetansebehov

Framskrivninger fra Samfunnsøkonomisk analyse (2018) viser et økt behov for arbeidskraft innenfor de fleste yrkesgrupper. Det er særlig etterspørselen etter arbeidskraft med yrkesfaglige eller høyere utdanninger innenfor pleie- og omsorg, IKT og teknologi som øker. Teknologisk utvikling vil kunne lede til at flere rutinepregede og manuelle oppgaver vil bli løst av automatiserte løsninger i framtiden. Behovet for arbeidskraft til å løse oppgaver som fram til i dag har vært løst av mennesker med fag- og yrkesbakgrunn, samt høyere utdanninger, framskrives til å være om lag som i dag. Slik arbeidskraft vil imidlertid utgjøre en større andel av arbeidskraften enn før. Fordi ny vare- og tjenesteproduerende teknologi i større grad enn før fordrer ulike fagkompetanser for installasjon, bruk og vedlikehold, forventes at behovet for yrkesfaglig utdannet arbeidskraft vil være relativt større enn i dag. Ny digital infrastruktur fører også til at nye arbeidsplasser og kompetansekrav oppstår, særlig innenfor IKT- og andre teknologitunge næringer. Framskrivningene peker med andre ord på økt etterspørsel etter arbeidskraft med høyere formelle kompetanser generelt, og fag- og yrkesutdanning spesielt. Framskrivningene viser imidlertid at det fortsatt vil være plass til ufaglært arbeidskraft og opplæring i arbeidslivet, men i et mindre omfang, da deres arbeidsoppgaver er under endring. Det tydeliggjør behovet for kontinuerlig oppgradering og oppdatering av kompetanse i arbeidslivet.

Utfordrings- og utviklingsmomenter for næring og verdiskaping:

- Rekruttering av kompetent arbeidskraft til ulike næringer, gjerne innen håndverk og industri
- Arealkonflikter mellom utvikling av bolig og industri, og tilgjengeliggjøring av arealer tilrettelagt for utvikling av ulike næringer
- Pågående utvikling mot større og færre fartøy i kystflåten gir økt mobilitet i flåten og mulighet for salg utenfor kommunen. Det er en samtidig en utfordring at lokale selskap ikke får tak i råstoff
- Rekrutteringen til fiskeriyrket blir vanskeligere, da det er behov for ytterligere tilrettelegging for å la yngre folk få kjøpe fartøy/ kvote
- Eksterne aktører innen ulike næringer skaper usikkerhet rundt i hvilken grad det genereres lokal verdiskaping
- Ivaretagelse av fiskerikultur og -tradisjon i kommunen, gjennom kulturarrangementer, markedsføring og bruk av lokale produkter
- Behov for kontinuerlig oppgradering og oppdatering av kompetanse i arbeidslivet

Mulige planbehov:

- Kommunal næringsplan som sammenfatter detaljer i ulike utfordrings- og utviklingsmomenter for de lokale næringene, kartlegger behov for tilrettelegging fra kommunens side, viser potensialet for samskaping mellom de ulike aktørene og næringene, samt planlegger for en ønsket utvikling med hensyn til ivaretagelse av kulturhistoriske perspektiver, langsiktig bærekraft, og potensiell (klima)risiko.

Transport og samferdsel

Transportårer og trafikkmønster

Transport og reiser til og fra Vågan kan skje via land, vann eller luft. Dette utgjør sammen nødvendige forbindelser til resten av regionen, fylket og landet. Et stabilt og forutsigbart transport- og samferdselstilbud er viktig for innbyggere og næringslivet i kommunen. Det er mange steder i kommunen et potensiale for mer bruk av kollektive løsninger, men dette avhenger også av smidige rutetilbud som er godt avstemt med innbyggernes behov. Dette gjelder både ferge- og hurtigbåttilbud, lokale og regionale bussruter ved kommunens knutepunkter, og videre ferge- og flyforbindelser ut av regionen. I den grad kommunen kan påvirke disse løsningene, som i stor grad avhenger av regionale og nasjonale aktører, så vil dette gode samferdsels- og transportløsninger være avgjørende for en bærekraftig utvikling i regionen.

Landbasert transport

Lofoten har veiforbindelse med E10 som strekker seg gjennom Lofoten, og videre over på fastlandet via Lofastforbindelsen. Store deler av strekningen har lav standard og er utsatt for naturfareelementer som skred, vind og bølger. Strekningen er Nasjonal turistveg, og deler av E10 i Lofoten inngår i Nasjonal sykkelrute. Statens vegvesen har i 2015 utarbeidet en konsekvensutredning (KVU) for E10 i Lofoten fra Fiskebøl til Å, med fire konsept for utviklingen av E10; mindre utbedringer, oppgradering, innkorting og fartsheving, samt regionforstørring. Anbefalt konsept i KVU 2015 er en kombinasjon av de fire konseptene, og har fokus på redusert reisetid øst for Leknes og ivaretagelse av Lofotens særegne verdier vest for Leknes. Samtidig er det fokus på å gjøre strekningen mer robust. Utviklingen av E10, og ulike endringer i traseen, vil kunne påvirke hvilke arealer i kommunen som vil være attraktive for bolig eller næring, og mulig endre forutsetningene i bo- og arbeidsregionene.

Veinettet gjennom kommunen, både kommunale og private veier, samt E10, er på mange steder preget av smale, kurvete og uoversiktlige veier. Også i Vågan, som i resten av landet, ser man negative utviklingstrekk i biltrafikken; trafikkvekst, økende hastighet og en økt andel sjåførere med dårlige kjøreferdigheter og mindre evne til å vurdere ulykkesrisiko. Det har samtidig vært en økning i tungtransporten gjennom regionen i senere tid. E10 har en rekke kjente ulykkespunkter gjennom hele kommunen. Området rundt Vågan inkluderer rundt 400 ulykkespunkter, de fleste av disse langs E10.

Fylkeskommunen drifter kollektivtilbud med buss langs E10 mellom Svolvær-Kabelvåg og Henningsvær, og videre vestover i regionen mot Leknes/ Å. Det er ellers mindre kollektivtilbud til andre områder i Vågan, gjerne begrenset til skoleruter. Videre er det noe regionalt busstilbud mot Narvik og Harstad/ Evenes. En videre utvikling av kollektivtilbudet, både i form av ruter og avgangtidspunkter vil i stor grad påvirke hvordan kommunen kan bidra til en bærekraftig utvikling med en samordnet bolig-, areal-, og transportplanlegging.

Kommunen har en godt utbygd sykkel – og gangveinett langs E10 mellom Svolvær og Kabelvåg/ Ørsnes, men i liten grad ellers. I distriktene er skoleveiene i stor grad langs offentlig vei uten sykkel- og gangfelt, mens det i Svolvær og Kabelvåg i større grad er utbygd fortau og gang-sykkelvei. Det mangler allikevel etablering av fullstendige gang-sykkelvei på flere strekninger med tilsynelatende høy frekvens av skoleelever, og skoleveien krysser E10 flere steder både i

Svolvær og i Kabelvåg med usikrede overganger. Det er et videre behov for ytterligere sikring av myke trafikanter og tilrettelegging av gang- og sykkelvei. Dette er blant annet utdypet i dialog med Statens Vegvesen vedrørende konsekvensutredning E10.

Gjennom lover og forskrifter har kommunen plikt til å arbeide systematisk med ulykkesforebyggende arbeid i alle sektorer. Kommunen oppdaterer jevnlig sin trafiksikkerhetsplan, sist gjort i 2019. Denne har fokus på atferds- og holdningsskapende arbeid, samt gjennomføring av ulike fysiske tiltak som sikrer skoleveiene. Vågan kommune jobber også per 2020 med egen godkjenning innen Trygg Trafikk sitt konsept, «Trafiksikker kommune».

Havner og sjøbasert transport

Kommunen er havneanløp for Hurtigrutens kystrute Bergen – Kirkenes i daglige nordgående og sørgående anløp. Det finnes hurtigbåt med helårlig forbindelse til Skrova og Bodø, og ferge med helårlig forbindelse til Skrova og sommerforbindelse til Skutvik. Videre finnes det muligheter for påkobling mot fastlandet i regionen med fergeforbindelser Moskenes – Bodø og Lødingen – Bognes. Nasjonal transportplan 2018 – 2029 har ønsket en satsning på overføring av mer godstrafikk over på sjøbasert transport, noe Kystverket jobber målrettet for å gjennomføre. Flere havner i Vågan har status som statlig fiskerihavn; Svolvær, Kabelvåg, Henningsvær, Skrova, Laukvik, Hopen/ Kalle og Hovsund. Fra 2020 skal disse overføres til fylkeskommunen i forbindelse med "Regionreformen". Vågan Havnevesen KF arbeider med å ivareta drift av havner og ulike prosjekter tilknyttet havnene og sjøfart i kommunen. Blant annet er det stilt nasjonale krav til påkobling mot landstrøm fra 2021. Det er behov for revisjon av kommunens havneplan for å ivareta videre planlegging av drift og utvikling på dette området.

Luftbasert transport

Det finnes flyplass for mindre flytyper rett utenfor Svolvær, med forbindelse mot Oslo, Tromsø, Bodø, og andre øyer i Lofoten. SSB sin statistikk for Helle flyplass viser at denne har mottatt mellom 9000 og 11000 passasjerer hvert kvartal i perioden fra 2011 og fram til 2016, med en videre økning mot 15-17000 passasjerer per kvartal fra 2017-2019. Opplevelsen ved Helle flyplass er at det er stor pågang for kjøp av flyseter, og i stor grad fulle fly. Nærmeste storflyplass blir per i dag Evenes, ca. 2,5 timer unna med bil, eller Bodø som kan nåes med fly (25 minutter) fra Helle flyplass, eller via vanntransport; hurtigbåt (3,5 timer) eller Hurtigruten (6 timer).

Avinor har i sin utredning om plassering av eventuell storflyplass i Lofoten, foreløpig vurdert at kun Leknes har utviklingspotensiale til å bli egnet for å ta ned større flytyper. En utvikling av storflyplass i eller utenfor Lofoten vil kunne medføre nedleggelse av flere av småflyplassene i området, og kan gi lengre reiseavstand til nærmeste flyplass. En samtidig videre utvikling av E10 med forkorting og forbedringer i veistandard mot Leknes er viktig for at dette alternativet skal fungere godt. Alternativt vil utvikling av elektriske småfly kunne gi større muligheter for utvikling av de allerede eksisterende flyplassene som Helle og Leknes.

Utfordrings- og utviklingsmomenter for transport og samferdsel:

- Opplevelser av økt trafikk på smale veier, og et mer uoversiktlig trafikkbilde, med behov for tilrettelegging og forbedringer rundt kommunale veier
- Fokus på miljøvennlig transport og «myke» trafikanter (gående/ syklende)
- Et stabilt og forutsigbart transport- og samferdselstilbud er viktig for utvikling og vekst i regionen
- Kollektive transportløsninger med smidige rutetilbud som er godt avstemt med innbyggernes behov
- Utvikling av E10 som sentral ferdselåre gjennom kommunen og regionen avhenger av prioriteringer i Nasjonal Transportplan
- Utvikling av kollektivtilbud ved buss og båt avhenger av fylkeskommunens forståelse for behov i regionen og videre prioriteringer
- Behov for nødvendige tilpasninger på infrastruktur og veinett ut ifra sikkerhetsrisiko og påvirkning av klimaendringer

Mulige planbehov:

- Fortsatt jevnlig rullering av kommunal trafikksikkerhetsplan etter behov
- God inkludering av transport- og samferdselsproblematikk i areal- og detaljplanlegging, og videre i tematiske planer der utvikling av dette området er vesentlig (næringsplan, plan for besøksforvaltning, plan for klima, miljø og energi)
- Fortsatt inkludering av tema i overordnet planlegging

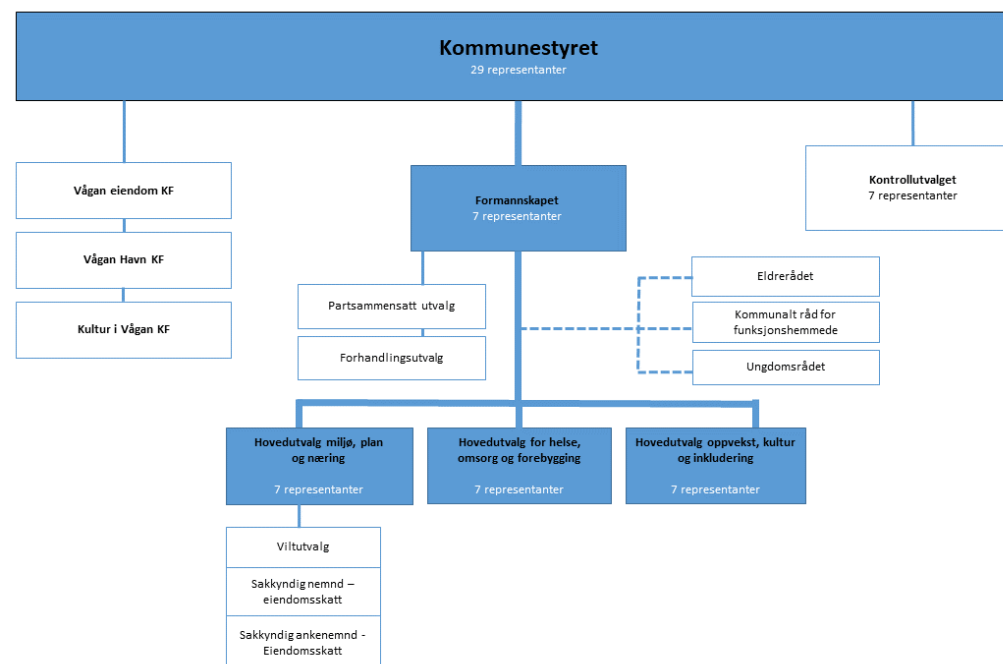
Kommuneorganisasjonen

Politisk organisering

Vågan kommune er organisert etter formannskapsmodellen. Dette er hovedmodellen i kommuneloven, og innebærer at formannskapet velges av kommunestyret etter partienes forholdsvise representasjon i kommunestyret. Kommunestyret er øverste politiske organ, og fatter vedtak på vegne av kommunen, så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak. Formannskapet er driftsstyre, og behandler handlingsprogrammet og kommuneplanen.

Vågan kommune har tre utvalg som forbereder og innstiller saker som behandles av kommunestyret:

- Hovedutvalg miljø, plan og næring
- Hovedutvalg helse, omsorg og forebygging
- Hovedutvalg oppvekst, kultur og inkludering

Administrasjon og tjenesteområder

Vågan kommune er administrativt organisert i en to-nivåmodell med to formelle beslutningsnivåer: kommunedirektøren og virksomhetslederne. Det er videre inndelt i fire programområder for tjenester og forvaltning.

Oppvekst og inkludering

Programområde Oppvekst og inkludering består av ulike tjenester med ca. 312 årsverk totalt. Drift og utvikling av kommunale grunnskoler og barnehager med fagstab for skole- og barnehageavdelingen, Familieenheten med barnevern, PPT, helsestasjon, jordmor, logoped, habilitering barn og unge, og rådgiver

forebygging barn og unge, og Vågan Innvandrers- og opplæringscenter (VIO) med ansvaret for bosetting av flyktninger, drift av bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger, og grunnskole for voksne og norskopplæring, inngår i tjenesteområdet.

Helse og omsorg

Programområde helse og omsorg består av ca. 325 årsverk. Området drifter institusjonsomsorgen med Marithaugen sykehjem, Svolvær omsorgssenter, og Vågan storkjøkken. Videre driftes habiliteringstjenesten med omsorgsboliger, barnebolig og miljøkoordinator, og hjemmebaserte tjenester med hjemmesykepleier, kreftsykepleier og demenskoordinator. Vågan lokalmedisinske senter har drift av Svolvær legesenter, Byparken, rehabiliteringstjenesten, psykiatri- og rustjenesten og flyktningehelsetjenesten. NAV kommunal del inngår også i programområdet. Kommuneoverlege, koordinerende enhet og folkehelsekoordinator inngår i tjenesteområdets fagstab.

Samfunn

Programområde samfunn har ca. 41 årsverk, og består av enhetene Plan og byggesak, Kultur og Idrett, Teknisk drift, Vågan brannvesen og Vann- og avløpsavdelingen. Næringsseksjonen og frivillighetssentral driftes innen fagstab i tjenesten. I tillegg omfatter også programområdet overordnet planarbeid og strategisk utvikling.

Stab/ støtte

Programområde Stab/ Støtte har ca. 40 årsverk. Her inngår Økonomi, Lønn og personal, IKT og Servicetorget. I tillegg ligger de frikjøpte hovedtillitsvalgte, hovedverneombud og kommuneadvokat under dette programområdet.

Kommunale foretak

Vågan havnevesen KF

Vågan Havnevesen KF skal sørge for en rasjonell og effektiv drift av og i kommunens havner. Vågan havnevesen KF er kommunens havnefaglige organ og skal ivareta de administrative og forvaltningsmessige oppgaver som Vågan kommune er tillagt etter Havne- og Farvannsloven.

Vågan Eiendom KF

Vågan eiendom KF sitt ansvarsområde og hovedoppgave er å ivareta eieransvaret for Vågan kommunes formålsbygg, idrettsbygg og anlegg, kulturbygg og utleieboliger. Vågan eiendom KF har i tillegg til dette ansvar for boligsosiale virkemidler (startlån, boligtilskudd, bostøtte mv.). Eiendomsforetaket skal, ut fra forretningsmessige prinsipper, forvalte realverdien av eiendommene, og har ansvaret for drift, vedlikehold, utvikling og renhold av bygningsmassen.

Kultur i Vågan KF

Kultur i Vågan KF har ansvar for drift av Lofoten kulturhus og Svolvær filmteater.

Vågan kirkelige fellesråd (eget rettssubjekt)

I Vågan er det 5 sokn / menighetsråd. Vågan kirkelig fellesråd består av representant fra hvert menighetsråd, en geistlig representant, en kommunal representant, og kirkevergen. Fellesrådet har i samarbeid med sogneprestene koordineringsansvar for kirkens virksomhet i Vågan.

Interkommunale samarbeidsfora

Innenfor regionen er det etablert ulike fora for samarbeid med andre kommuner i Lofoten. Samarbeidene omhandler tjeneste- og arbeidsområder der det sees vesentlig å løse oppgaver i fellesskap innenfor regionen.

Lofotrådet

Lofotrådet er et samarbeidsorgan for kommunene i Lofoten: Røst, Værøy, Moskenes, Flakstad, Vestvågøy og Vågan. Rådet skal arbeide for å fremme interkommunalt og regionalt utviklingsarbeid i regionen, med særlig vekt på næringsliv og offentlig service. Lofotrådet har i perioden 2015 – 2019 utarbeidet et strategidokument, som består av et overordnet mål og sju delmål med tilhørende strategier. Visjonen og tittelen på strategien er: ETT LOFOTEN – som er livskraftig, samhandlende, fortsatt kontrastfylt og samtidig trygt.

Lofoten klimanettverk

Lofot-kommunene søkte i 2019 klimasatsmidler i fellesskap for å utarbeide felles kunnskapsgrunnlag for klima, miljø og energi i forbindelse med kommunenes ulike planarbeider innenfor tema. Videre har målet vært kunnskapsdeling, regional forankring og utvikling av mulige felles samarbeidsprosjekter. Nettverket har fått tildelt videre klimasatsmidler i 2020, og samarbeider med Lofotrådet, Lofotkraft og Destination Lofoten om utvikling av ulike FoU-prosjekter.

Lofoten Folkehelsenettverk

Folkehelsekoordinatorene i de ulike Lofot-kommunene har som mål å møtes jevnlig i løpet av året for å dele kunnskap og kompetanse, og utveksle erfaringer og læring, gjennom felles arbeid med ulike faglige problemstillinger. Nettverket møter også resten av fylket gjennom det årlige folkehelseforumet i Bodø.

Andre interkommunale foretak, foretak med kommunalt eierskap, og interkommunale samarbeidsfora:

- ROS/ beredskap
- Lofoten RKK
- Lofoten Avfallsselskap, LAS
- Lofoten IKT
- Lofotkraft

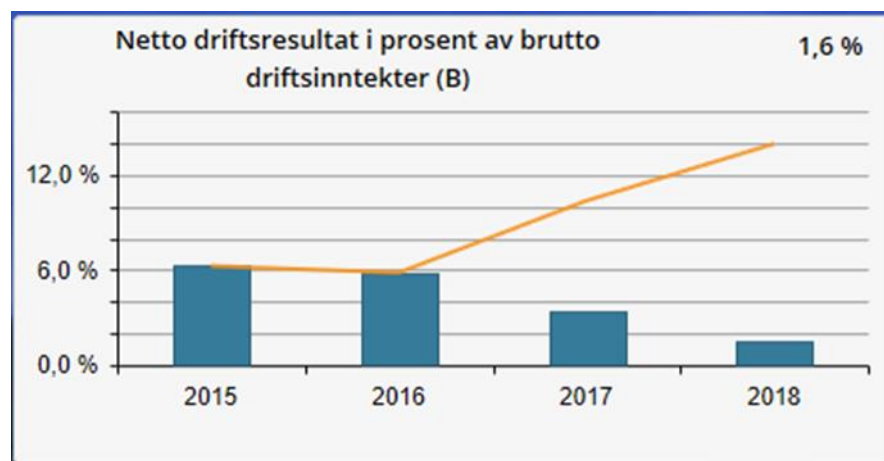
Økonomisk bærekraft

Kommunens handlingsrom avhenger av en forvaltning med tjenesteleveranser av en kvalitet og på et nivå som er økonomisk bærekraftig på lang sikt. En sunn kommuneøkonomi er vesentlig for at kommunen skal ha en bærekraftig drift.

Tre sentrale elementer i en sunn kommuneøkonomi:

- Årlig driftsresultat
- Lånegjeld
- Frie økonomiske reserver

Årlig driftsresultat

Årlig driftsresultat er vist i Kostra med et positivt *netto driftsresultat* de senere årene. Resultatet er samtidig minskende de samme årene.

Et netto driftsresultat forklares som kommunens driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, renter og avdrag. Forskjellen mellom brutto og netto driftsresultat viser hvor stor andel av kommunenes inntekter som går med til å betjene renter og avdrag. Ved en sunn kommuneøkonomi bør kommunen ha et netto driftsresultat større enn 1,75 % av driftsinntektene over tid. Den oransje linjen viser til sammenlikning beste kommune fra samme Kostragruppe (11).

Lånegjeld

Renter og avdrag på lån skal betales over kommunenes driftsregnskap. Høy gjeld reduserer handlingsrommet, mens høye inntekter gir muligheter. Et høyt gjeldsnivå kan være bærekraftig dersom inntektene også er høye. Et mye brukt måltall på dette forholdet er «netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter», kalt gjeldsgrad. Høy lånegjeld gjør også kommunen sårbar for renteøkninger. Den bør ikke overstige 85 % av driftsinntekter over tid. Kostratall viser at kommunens gjeldsgrad per 2018 ligger på 85,3 %, og har vært noenlunde stabil de siste årene.

Frie økonomiske reserver

Kommunens økonomiske evne til å takle uforutsette hendelser vil avhenge i stor grad av hvilke økonomiske midler kommunen har til rådighet i form av frie økonomiske reserver. Per 2018 hadde Vågan kommune et disposisjonsfond tilgjengelig på 9,2 %. Dette bør ligge på 10 % over tid.

Sykefravær/ nærvær i kommuneorganisasjonen

Vågan kommune er en stor arbeidsgiver innen egen kommune. Kommunens tilnærming til eget sykefraværs-/ nærværsarbeid er av stor betydning for ivaretagelsen av den ressursen hver enkelt ansatt er for kommunen og for samfunnet forøvrig. Det totale sykefraværet for Vågan kommune per 2. kvartal 2019 var 9,70 %.

Gode og helsefremmende arbeidsplasser påvirker sykefraværet på tre måter: De fremmer helse gjennom trivsel, utvikling og vekst. De forebygger uhelse ved å forhindre skade og sykdom, og de gjør sykefraværet kortest mulig ved å tilrettelegge arbeidet på en god måte. Nærværsarbeid handler om å dyrke frem det gode arbeidsmiljøet og de faktorene hos den enkelte arbeidstaker som fremmer god arbeidshelse. Det tar utgangspunkt i at arbeid fremmer helse, og er en viktig arena i den enkelte sitt liv med tanke på trivsel og mestring, sosialt miljø og livskvalitet.

Eksempler på nærværstiltak som nyttiggjøres i Vågan kommune:

- Samarbeid med NAV Arbeidslivssenter om oppfølging av IA-arbeidet
- Aktiv bruk av bedriftshelsetjeneste i det forebyggende HMS-arbeidet
- Lederstøtte med veiledning og bistand i oppfølging av konkrete saker
- Fokus på gode løsninger som er forenlige mellom jobbkrav, drift, og den enkelte ansattes forutsetninger i arbeid. ref. arbeidsgivers omsorgsplikt.
- HMS-grupper på alle arbeidssteder, bestående av leder, verneombud og tillitsvalgt. Fokus på samhandling for et tilfredsstillende HMS- arbeid
- AKAN opplæring
- Fortsatt 4 pilot-enheter som deltar i NED-prosjekt i regi av KS og NAV, et prosjekt med siktemål om å redusere sykefraværet i kommunene

Rekruttering og kompetanseutvikling

For Vågan kommune har utfordringen de siste årene særlig vært å rekruttere sykepleiere, vernepleiere, helsefagarbeidere, lærere i distriktsskolene (skolene utenfor Svolvær/Kabelvåg) og ped.ledere i de kommunale barnehagene utenfor Svolvær/Kabelvåg. Det er på bakgrunn av dette iverksatt flere rekrutteringstiltak som skal bidra til å gjøre kommunen enda mer konkurransedyktig i kampen om å rekruttere kvalifisert arbeidskraft. Videre satser kommunen på lærlinger både innenfor helse- og oppvekstsektoren, samt IKT, for å sikre tilgang på framtidig fagutdannet personell.

For å utvikle og øke kompetansen til de ansatte i Vågan kommune utarbeides det hvert år en kompetanseplan for kommunen, der vedtatte kompetansetiltak for de ulike programområdene føres inn. Det er videre startet opp et arbeid med utvikling/revidering av en overordnet strategisk kompetanseplan for Vågan kommune. Den strategiske kompetanseplanen skal først og fremst synliggjøre organisasjonens kompetansebehov framover, og hva som bør gjøres for å skaffe den nødvendige kompetansen.

Utfordrings- og utviklingsmomenter for kommuneorganisasjonen:

- En utvikling med større og tilspissede nasjonale og regionale krav til forvaltning gir et stort omfang av oppgaver som skal løses i kommuneorganisasjonen
- Endringer eller uforutsigbarhet i statlige og regionale overføringer kan gi utfordringer med å gjennomføre ulike kommunale forvaltningsoppgaver
- Behov for en langsiktig økonomisk bærekraft for å kunne forvalte kommunens roller og yte tilstrekkelige og kvalitetsbaserte tjenester til befolkningen i Vågan

Mulige planbehov:

- Oppfølging av sektorenes årlige kartlegging/ kompetanseplaner
- Behov for videre arbeid med overordnet strategisk kompetanseplan
- Kontinuerlig oppfølging og ressursavklaring for oppfølging av overordnede planer i kommunens handlingsdel og budsjettverktøy; Framsikt.
- Videreføring av kommunedelplaner og temaplaner til gjennomføring i handlingsplaner og virksomhetsplaner

Arealforvaltning og videre utvikling for Vågan

Vågan kommune har en størrelse på 479 000 dekar, og har avsatt areal for ulike formål; på land og i havet. Et mål i planprosessen med ny Samfunnsdel har vært å belyse ulike arealmessige spørsmål og perspektiver, og det er utarbeidet et arealregnskap i Kunnskaps- og drøftingsgrunnlaget som basis for videre drøftinger. I arealregnskapet er det valgt ut de arealformålene som gir et bilde på bolig- og næringsareal i kommunen. Dette dekker totalt 431 585 dekar. Arealregnskapet er basert på den overordnede formålsavklaringen. Arealer for næring, havn og boliger må eksempelvis i de fleste tilfeller detaljreguleres før en kan tillate tiltak. Det kan stilles krav til store ressurser ved kommunen eller private dersom en ønsker å ta arealene i bruk.

Boligbebyggelse og befolkningsvekst

Arealregnskapet for Vågan kommune viser at det er satt av 3033 dekar totalt til boligbebyggelse. Dersom befolkningsveksten følger SSBs prognoser presentert i kunnskapsgrunnlaget, vil det være mer areal avsatt til bolig enn det er behov for. Kommunen ønsker å tilrettelegge for en høyere utnyttingsgrad av boligarealene i tettstedene Svolvær og Kabelvåg, sammenliknet med distriktene i kommunen. En fordel med et eventuelt overskudd av boligarealer kan være at det gir flere valgmuligheter for å etablere bolig hvor en finner det attraktivt, og dette kan bidra til en lavere prisutvikling. En ulempe ved et overskudd av boligareal er at det beslaglegger arealer for andre interesser.

Flere områder i Vågan har ikke avsatt arealer definert til *boligbebyggelse*, men som istedet er definert som andre arealformål der boliger er tillatt. Eksempelvis Skrova er tett bebyggd, og arealene i tettstedet er avsatt til *Bebyggelse og anlegg*. Det er definert et behov for ytterligere områderegulering i Skrova. Andre steder der vi har områder med boligbebyggelse, i hovedsak *LNFR-spredd utbygging tillatt*, er Austre Vågan, Store Molla og Laupstad. *LNFR – spredd utbygging tillatt* tilrettelegger for nye boliger. Arealer for spredd utbygging er ikke avklart i forhold til landbruksinteressene, og medfører derfor usikkerhet om hvilke deler av spredte områder som er mulig å bruke til utbyggingsformål.

Dersom en skiller boligarealer mellom tettsteder (Svolvær, Kabelvåg, Henningsvær og Skrova) og distriktene (Gimsøy, Strauman, Ørsnes, Laupstad, Laukvik, Store Molla og Austre Vågan), så kan en se at 7393 av kommunens innbyggere bor i tettsteder, mot 2202 innbyggere som bor i distriktene. Med tanke på at det store flertallet av innbyggerne i Vågan bor i tettsteder, vil boligarealene og fortetting av disse, være viktige for å legge til rette for en fremtidig vekst i befolkningen. Samtidig må bomiljøene være av god kvalitet for å være attraktive, og det kan være behov for å vurdere områderegulering flere steder i kommunen med tanke på stedsutvikling.

Næringsareal

Det er i gjeldende planverk avsatt 1184 dekar til næringsformål og åpnet for omtrent det dobbelte. Kommunen ønsker å ha god tilgang til næringsareal på strategiske plasseringer samtidig som det er utfordrende å se for seg hvor eventuelle investeringer vil være attraktivt. Det største næringsområdet angitt i Kommuneplanens arealdel, vedtatt 2017, er lagt ut ved Kleppstad (Strauman) med ca 400 dekar. Selv om flyplassutvikling på Gimsøya per 2019 er skrinlagt, har Kleppstad vært antatt som et godt alternativ for utvikling av kystbasert næring. Plasseringen mellom Leknes og Svolvær, samt i sjøfartsleden mellom

Bodø og Harstad, ses som et fortrinn. Osan syd er et annet område tilrettelagt for næringsutvikling, med tilgang til havneforbindelser. Plasseringen mellom Kabelvåg og Svolvær skal muliggjøre transformasjon i byområdene. Blant annet ønsker man å dreie tungtrafikk ut av sentrumsområdene.

Videre arealforvaltning

Gjennom samfunnsplanprosessen er det utarbeidet forslag til overordnede arealstrategier for Vågan. Arealdelen, som ble ferdigstilt i 2017, har det gjennomgående perspektivet på kommunens arealforvaltning, sammen med Byplan Svolvær (ferdigstilt 2020) og Kommunedelplan Kabelvåg (planstart 2020). Gjennom saksbehandling ved bruk av den nye Arealdelen etter 2017, og gjennom planarbeidet med Samfunnsdelen, er det oppdaget noen områder der det er uklarheter ved avsatte arealformål og tilhørende intensjoner. Det er også videreført reguleringsplaner hvor kart og terreng ikke stemmer overens. Det er således behov for å revidere Arealdelen på noen områder. Blant annet er det behov for å gjennomgå kartområder med hensynssoner, og det er behov for å vurdere områder med spredt bebyggelse. Videre er det synliggjort i samfunnsplanprosessen, i arbeidet med utvikling av arealregnskap og overordnede arealstrategier, og gjennom innspill fra regionale myndigheter, at det fortsatt er noen uklarheter rundt kommunens arealforvaltning.

Det er et mål videre om å sammenfatte de ulike arealplanene i en helhetlig overordnet plan. Kommunen ønsker å prioritere dette først når de ulike delarbeidene er ferdigstilt. En sammenfatning av de overordnede arealstrategiene inn i arealdelen bør da gjennomføres, slik at det tydeliggjør hvilke strategier kommunen vil legge til rette for med tanke på framtidig utvikling og forvaltning av arealressurser. Samtidig vil det alltid være begrensede ressurser i planleggingen, og det vil måtte gjøres politiske prioriteringer videre for hvilke områder som skal reguleres, aktuelt detaljnivå, og med hvilken hensikt.

Utfordrings- og utviklingsmomenter for arealforvaltningen:

- Usikkerhet i forhold til LNFR-spredt bebyggelse
- Svolvær og Kabelvåg er ikke inkludert i overordnet planlegging i Arealdelen
- Behov for en helhetlig Arealdel med tydelig avklaring av strategier og arealbruk innenfor de ulike arealformålene
- Begrensede ressurser i planleggingen – politiske prioriteringer vil avgjøre ressursbruk

Mulige planbehov:

- Overordnet arealplanlegging for områdene som ikke er inkludert i Kommuneplanens Arealdel må ferdigstilles
- Revisjonsbehov for Kommuneplanens Arealdel for visse områder og justering av kart/ feilrettinger
- Områderegulering for Skrova
- Arbeid med nye reguleringsplaner som er igangsatt på kommunens initiativ, og samarbeid med private aktører ved behov
- Vurdere reguleringsplaner som er videreført som gjeldende i Kommuneplanens Arealdel etter 2017
- Vurdere behov for områderegulering i et stedsutviklingsperspektiv

Strategiske valg – planbehov i perioden 2020 - 2023

Planbehov for perioden er identifisert og utdypet i de utredninger gjort ovenfor, og gjennom evaluering av forrige planperiode (se vedlegg 1). Matrisen under viser oppsummert hvilke behov som er vurdert nødvendige for behandling og prosessarbeid i kommende planperiode. Noen planbehov vil kreve ressurser utover de som er tilgjengelig per i dag, eller andre ressurser enn de faste planressursene kommunen har. Mye av arbeidet vil dessuten kreve tverrfaglig samhandling mellom ulike sektorer og forvaltningsområder, for å sikre gjennomgående kvalitet i planarbeidet. Det er videre vurdert noen områder som vil være aktuelle for interkommunalt/ regionalt samarbeid. Tildeling av nødvendige ressurser og prioriteringer vil kunne gjennomføres i årlig rullering av økonomiplanen.

Plannivå/ type	Plantema og evt. videre behov	Dekker aktuelle bærekraftsmål	Behandling i planperioden 2020 - 2023	Ansvarlig sektor
Kommuneplan – overordnet				
Kommuneplanens Samfunnsdel 2020 - 2032	Samfunnsdelen er kommunens overordnede strategiske verktøy, der overordnede mål og strategier i planen legger grunnlaget for det videre planarbeidet. Planen er revidert i perioden 2018-2020, og har ingen behov for revisjon i inneværende periode. Arbeid videreføres ved implementering av mål, delmål og strategier i arealplanlegging, sektor- og temaplaner, og gjennom utarbeidelse av handlingsplan med økonomibudsjett (Framsikt). https://vagan.kommune.no/kommunal-planlegging-og-horinger/kommuneplanen/kommuneplanens-samfunnsdel/	4. God utdanning 8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst 11. Bærekraftige byer og samfunn 12. Ansvarlig forbruk og produksjon 14. Liv under vann	Gjeldende planarbeid videreføres, med mål om vedtak 2. kvartal 2020.	Samfunn, utvikling
Kommuneplanens Arealdel 2017 - 2029	Ny Kommuneplanens Arealdel med kystsoneplan ble vedtatt i 2017. Planen omfatter ikke alle arealer i kommunen, blant annet ikke Svolvær og Kabelvåg. https://vagan.kommune.no/kommunal-planlegging-og-horinger/kommuneplanen/kommuneplanens-arealdel/	Foreløpig ikke vurdert.	Skal revideres ihht enkelte punkter innenfor planperioden 2020-2023.	Samfunn, utvikling

	<p>Det er i etterkant av vedtak avdekket mulige revisjonsbehov, se s. 39 - 41.</p> <p>Mulige revisjonsbehov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videre utvikling av arealregnskap • Områder med spredt bebyggelse • Hensynssoner • Arealbruk i kystsonen • Klimatilpasning (overvannshåndtering mm. ref. ny veileder NVE) • Reintrekkveier – endringer ift bebyggelse <p>Det vurderes som et langsiktig planbehov å gjøre en sammenføring av ulike arealplaner til en helhetlig plan i etterkant av ferdigstilling Kabelvåg og Skrova (neste planperiode)</p>			
Kommunedelplaner – areal/ tema				
Byplan Svolvær	Revidert plan vedtatt 2020.	11. Bærekraftige byer og samfunn	Gjeldende plan videreføres	Samfunn, utvikling
Kommunedelplan Kabelvåg	Planarbeid oppstart 2020. Kabelvåg har i lengre tid opplevd en positiv befolkningsvekst og fremstår som et attraktivt bosted for en rekke innbyggere i Vågan. Eldre og delvis utdaterte planer har likevel vært utfordrende for å sikre en god og helhetlig stedsutvikling. Behovet er stort for å utarbeide en plan som følger gjeldene lovverk og som håndterer dagens samfunnsutfordringer.	3. God helse 7. Ren energi for alle 8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst 11. Bærekraftige byer og samfunn 13. Stoppe klimaendringene <i>(kun forslag - kan endres ilt revisjonen)</i>	Ny plan. Planstart: 2020 Mål om vedtak: 2021	Samfunn, utvikling
Havneplan for Vågan – kommunedelplan	Planarbeid oppstart 2020. Behov for strategisk plan for utvikling og ivaretagelse av havnene i kommunen.	Foreløpig ikke vurdert.	Ny plan. Planstart: 2020 Mål om vedtak: 2021	Vågan Havnevesen KF

Kommunedelplan for oppvekst og inkludering	Ny plan etablert 2018-2020. Ingen behov for rullering i inneværende periode.	3. God helse 4. God utdanning 10. Mindre ulikhet 17. Samarbeid for å nå målene	Ny plan fullføres. Mål om vedtak: 3.kvartal 2020	Oppvekst og inkludering
Kommunedelplan for helse- og omsorgstjenester	Behov for rullering med oppdatering av gjeldende plan. Mulige plantema: <ul style="list-style-type: none"> Tilrettelegging for en aldrende befolkning og utvikling av kommunens tjenesteområder til å møte morgendagens utfordringer Rekruttering av kompetanse innen helse- og omsorgsyrkene Velferdsteknologi 	2. Utrydde sult 3. God helse 10. Mindre ulikhet 17. Samarbeid for å nå målene <i>(kun forslag - kan endres ila revisjonen)</i>	Rullering av plan. Planstart: 4. kvartal 2020 Mål om vedtak: 2021	Helse og omsorg
Kommunedelplan klima, miljø og energi (*)	Plan sist revidert 2010. Evaluering av kunnskapsgrunnlag fra 2010-planen ble gjennomført 2019. Behov for videre utvikling av kunnskapsgrunnlag, og etablering av nytt helhetlig plangrunnlag med oppdaterte retningslinjer og føringer, samt tilknytning til mål og strategier i ny Samfunnsdel. Pågående utviklingsarbeid med klimabudsjettering bør knyttes til planarbeidet.	7. Ren energi for alle 11. Bærekraftige byer og samfunn 12. Ansvarlig forbruk og produksjon 13. Stoppe klimaendringene 14. Liv under vann 17. Samarbeid for å nå målene <i>(kun forslag - kan endres ila revisjonen)</i>	Rullering av plan. Planstart: 3. kvartal 2020 Mål om vedtak: 2021	Samfunn, utvikling
Kommunedelplan for næring	Planbehov omfatter etablering av en kommunal næringsplan som ivaretar: <ul style="list-style-type: none"> utfordrings- og utviklingsmomenter tilretteleggingsbehov og samskaping kulturhistoriske perspektiver langsiktig bærekraft (klima)risiko 	8. Anstendig arbeid og økonomisk vekst 10. Mindre ulikhet 12. Ansvarlig forbruk og produksjon 14. Liv under vann 15. Liv på land <i>(kun forslag - kan endres ila revisjonen)</i>	Ny plan. Planprosess 2020 - 2021	Samfunn, næring

Kommunedelplan for folkehelse	Plan vedtatt 2017 – 2020. Behov for enkel revisjon med oppdateringer for å tilpasse planen ut ifra endringer i planverket. Da Vågan kommune har integrert folkehelse som et av overordnede premisser for planarbeid, kan kommunedelplanen revideres for å møte dette og konkretisere videre forutsetninger for det lokale folkehelsearbeidet.	Foreløpig ikke vurdert.	Plan rulleres 2021 - 2022	Helse og omsorg, folkehelse
Sektor-/ temaplaner*	*Ikke underlagt samme krav til prosess i PBL			
Kultur, idrett og fysisk aktivitet	Temaplan fra 2012. Behov for revisjon/ ny plan. Gml. plan het «Plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i Vågan kommune». Ny planoppbygging bør inkludere kultur som tema. Mål om helhetlig plan for enhetsområdet. Mulige tema: <ul style="list-style-type: none"> • Ulike aktiviteter og uformelle møteplasser • Tilgjengelighet og inkludering • Utviklings- og anleggsbehov 	Foreløpig ikke vurdert.	Ny plan 2020 - 2021	Samfunn, Idrett og kultur
Helhetlig boligplan for Vågan	En helhetlig boligplan Mulige tema: <ul style="list-style-type: none"> • Inkludering av boligsosial plan • Rekruttering arbeidskraft/ boligmangel • Markedsutvikling og boligbehov 	11. Bærekraftige byer og samfunn <i>(kun forslag - kan legges til flere i la prosessen)</i>	Planprosess 2021 - 2022	Kommunedirektøren i samråd med Vågan Eiendom KF
Strategisk plan for reiseliv og besøksforvaltning (*)	Behov for en helhetlig temaplan for besøksforvaltning med turruteplan (plan for friluftslivets ferdselsårer) inkludert. Mål om å identifisere, ivareta og utvikle friluftslivets ferdselsårer for å sikre et attraktivt tilbud til befolkningen med tanke på folkehelse, livskvalitet, bolyst og reiseliv.	12. Ansvarlig forbruk og produksjon <i>(kun forslag - kan legges til flere i la prosessen)</i>	Planstart: 4.kvartal 2020 Mål om vedtak: 2021	Samfunn, utvikling

	<p>Mulige plantema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bærekraftig utvikling av kommunens ferdselsårer/ populære friluftsområder • oversikt over eksisterende stier og løyper • tilrettelegge for nærfriluftsliv • kanalisere ferdsel av hensyn til sårbart naturmangfold • ivareta friluftsliv i annen arealplanlegging • Videreutvikling av lokal verdiskaping i næringer som møter besøkende 			
Kulturminneplan (*)	Behov for helhetlig plan for Vågan, som dekker oversikt og forvaltning av kulturminner og kulturmiljø. Kommunal plan, men ønsket utviklet i samarbeid med nabokommunene.	12. Ansvarlig forbruk og produksjon <i>(kun forslag - kan legges til flere i prosessen)</i>	Ny plan. Planstart: 2021 Mål om vedtak: 2022	Samfunn, plan og byggesak
Naturmangfoldsplan? (*)	Behov for et oppdatert kunnskapsgrunnlag for kartlegging av naturtyper, og tydelige strategier for ivaretagelse av nasjonale føringer i planlegging. Det vil være aktuelt med et regionalt samarbeid med nabokommuner for et innhente felles kunnskapsgrunnlag. Intensjon om samarbeid er meldt tilbake til Vestvågøy.	12. Ansvarlig forbruk og produksjon 14. Liv under vann 15. Liv på land <i>(kun forslag - kan legges til flere i prosessen)</i>	Ny plan. Planstart: 2021/22 Mål om vedtak: 2023	Samfunn, plan og byggesak
Kommunal beredskapsplan med kriseledelse	<ul style="list-style-type: none"> • ROS-analyse • Plan for krisekommunikasjon og befolkningsvarsling • Evakueringsplan • Oppfølgingsplan <p>(fokus websak nr 18/2002)</p>	Ikke vurdert.	Gjeldende planer videreføres. Målsetning om samlet politisk behandling sommer 2020, etter ferdigstilling av overordnet plan for kriseledelse (ref. pkt. under).	Samfunn, brann og beredskap

Kommunal plan for kriseledelse	Behov for revisjon av plan fra 2014.		Revisjon av plan igangsatt. Mål om vedtak sommer 2020.	Samfunn, brann og beredskap
Handlingsplan for likestilling, inkludering og mangfold 2019 – 2023	Plan ikke inkludert i forrige planstrategi. Ny plan laget 2019. Ingen behov for revisjon.	Ikke vurdert.	Gjeldende plan videreføres	Stab og støtte, personal
Overordnet strategisk kompetanseplan	Planbehov: <ul style="list-style-type: none"> • Skaffe god oversikt over framtidige kompetansebehov • Utvikle strategier for å dekke disse 	Foreløpig ikke vurdert.	Ny plan. Planstart: 2020 Mål om vedtak: 2021.	Stab og støtte, personal
Rus- og kriminalitetsforebyggende plan	Planen er under arbeid i 2020 for perioden 2020 - 2024. Tilknyttet SLT-arbeidet. (Erstatter Handlingsplan for rusforebygging 2016-2020).	Ikke vurdert.	Ny plan. Mål om vedtak: april 2020.	Helse og omsorg, SLT
Alkoholpolitisk handlingsplan	Planen er under revisjon 2020 for perioden 2020 - 2024. <ul style="list-style-type: none"> • oppfølging av alkohol- og skjenkebestemmelser • tobakksalg 	Ikke vurdert.	Plan er under revisjon. Mål om vedtak august 2020.	Helse og omsorg
Integrering og voksenopplæring for innvandrere og flyktninger – VIO	Ny virksomhetsplan vedtatt 2018. Behov for noe revisjon på enkelte områder, da enheten er omorganisert, og planen må tilpasses dette.	Ikke vurdert.	Plan rulleres. Planstart: 2020 Mål om vedtak: 2021	Oppvekst og inkludering, VIO
Trafikksikkerhetsplan for Vågan – årlig rullering	Trafikksikkerhetsplanen ble oppdatert i fjor for perioden 2020-2023, og rullering i år er derved ikke nødvendig. (Fokus websak nr 16/702-8)	Ikke vurdert.	Plan rulleres etter behov.	Samfunn, Teknisk drift

IKT-plan	Behov for fornying av plan fra 2010, som en helhetlig plan, inkludert digitalisering (allerede vedtatt).	Ikke vurdert.	Rulleres. Planstart: 2020 Mål om vedtak: 2021	Stab og støtte, IKT
Plan for rehabiliteringstjenester	Planarbeid igangsatt. Skal ferdigstilles 2020.	3. God helse		Helse og omsorg, rehabilitering
Plan for habiliteringstjenester	Planarbeid igangsatt. Skal ferdigstilles 2020.	Ikke vurdert.		Helse og omsorg, Habilitering
Legetjenesten	Legeplan vedtatt juni 2019 for perioden 2019 – 2024.	3. God helse	Gjeldende plan videreføres	Helse og omsorg, VLMS
Hovedplaner Vann og Avløp	Hovedplanene for hhv. vann og for avløp ble revidert 2014 (planperiode 2014-2025), og er i behov for ny revisjon. Tilhørende tiltaksplaner for vann og for avløp er revidert årlig siden 2014, på grunn av kontinuerlige behovsendringer.	6. Rent vann og gode sanitærforhold 14. Liv under vann	Hovedplaner VA: plan rullering 2020 – 2021 Tiltaksplaner: årlig rullering	Samfunn, Vann og avløp/
Hovedplan for kommunale vegger	Hovedplanen er utarbeidet. Forberedes til politisk godkjenning. Mulig behov for en gatebruksplan / gatenormal, spesielt for Svolvær og Kabelvåg, for utarbeiding av videre prosjekter. Dette kan være et videre revisjonsbehov.	Ikke vurdert.	Planarbeid fullføres 2020	Samfunn, Teknisk drift
Lysplan	Utvikle en helhetlig plan for lyssetting i kommunen	Ikke vurdert.	Ny plan. Planstart: 2021 Mål om vedtak: 2022	Samfunn, teknisk drift
Handlingsplan for utbygging og tilrettelegging av anleggsområder for idrett og friluftsliv (spillemiddelplan)	Fordeling av spillemidler.	Ikke vurdert.	Årlig rullering	Samfunn, kultur og idrett

Regional Friluftsforskrift for Lofoten	Lofoten Friluftsråd utarbeider per 2020 forslag på vegne av Lofot-kommunene. Iverksettelse avhenger av at minst to kommuner har gitt sine innspill til forskriften. (KST-sak 20/850)	Ikke aktuelt.	Avventer vedtak i KST 2020. Videre årlig rullering i KST.	Samfunn, besøksforvaltning
Reguleringsplaner				
Områdeplan for Skrova	Behov for en områderegulering som avklarer arealbruken på Skrova for fremtiden. De fleste reguleringsplanene er utarbeidet før ny plan- og bygningslov fra 2008, hvor den eldste planen er fra 1947.	Ikke vurdert.	Planstart: 2022 Mål om vedtak: 2023/24	Samfunn, utvikling
Områdereguleringsplan for Vorsetøya	Planprosess vedrørende Byplan Svolvær har i stor grad avklart arealformålene her, men en områderegulering / detaljregulering for deler av området kan være formålstjenlig for å styrke utviklingen av de sentrumsnære områdene i Svolvær. Det kan også være en særlig grunn til å utarbeide en område- eller detaljregulering på Vorsetøya dersom deponeringsområde for forurensende masser fra havna skal etableres ved Risøya.	Ikke vurdert.	Planstart: 2023	Samfunn, plan og byggesak
Reguleringsplan Osan Syd	Reguleringsplan i samarbeid med private aktører.	Ikke vurdert.	Oppstart: 2020/ 21 Mål om vedtak: 2021/22	Vågan Havnevesen KF
Reguleringsplan Osan Næringspark	Behov for regulering av <ul style="list-style-type: none"> • trafikale forhold vedrørende krysset E10 • grunnundersøkelser *Mulig bør dette gjøres i to steg/ to ulike reguleringsplaner	Ikke vurdert.	Oppstart: 2020 Mål om vedtak: 2021	Samfunn, næring
Gang- og sykkelsti Svinøya	Behov for ekstern bistand pga kapasitet i administrasjonen	Ikke vurdert.	Offentlig anskaffelse 2020	Samfunn, plan og byggesak

Gang- og sykkelsti Engøya - Henningsvær	Behov for ekstern bistand pga kapasitet i administrasjonen	Ikke vurdert.	Offentlig anskaffelse 2020	Samfunn, plan og byggesak
Trafikksikkerhet Mølnosen	Detaljregulering – prosess i gang.	Ikke vurdert.	Igang satt: 2020. Mål om vedtak: 2020	Samfunn, plan og byggesak

Interkommunale prosjekter og samarbeid

Regionalt plansamarbeid

Gjennom dialog med nabokommuner og etablerte nettverk/ samarbeidsfora, er det identifisert noen planområder der det kan være aktuelt å gjennomføre et interkommunalt/ regionalt planarbeid, med tanke på hele eller deler av planprosessen. Aktuelle planer er markert med stjerne (*).

Reiseliv og besøksforvaltning: Vågan er i gang med kommunens del av arbeidet med innspill til Regional Friluftsforskrift for Lofoten, i regi av Friluftsrådet. Det er videre dialog rundt utvikling av regionalt planarbeid for besøksforvaltning her, i samarbeid med fylkeskommunens besøksforvaltningsprosjekt og videre prosjektutvikling. Friluftsrådet i Lofoten arbeider også med utvikling av sammenhengende turruteplan for Lofoten.

Naturmangfoldsplan: Dagens kunnskapsgrunnlag er fra 2006 og matcher ikke behovet for kartlegging av naturtyper. Føringer fra Stortingsmelding «Natur for livet» og Artsdatabankens Natur i Norge forventes være relevant for kartlegging av naturmangfold. Det er dermed behov for et oppdatert kunnskapsgrunnlag for kartlegging av naturtyper, og tydelige strategier for ivaretagelse av nasjonale føringer i planlegging. Det vil være aktuelt med et regionalt samarbeid med nabokommuner for et innhente felles kunnskapsgrunnlag. Intasjon om samarbeid er meldt tilbake til Vestvågøy.

Kulturminneplan: Kommunal plan, men ønskelig å utvikle i dialog med nabokommuner.

Kommunedelplan klima, miljø og energi: Alle Lofot-kommunene samarbeider om utvikling av helhetlig kunnskapsgrunnlag og framtidige FoU-prosjekter gjennom Klimanettverk Lofoten. Videre deltar Vågan kommune i klimatsatsprosjektet til Oslo, Hamar og Trondheim som kjernegruppe for utvikling av veilder for klimabudsjettering, og i temagruppe klimatilpasning hos Nordland Fylkeskommune for utvikling av ny regional klimaplan. Alle samarbeidsfora regnes som meget verdifulle i forhold til kommunens planarbeid.

Vedlegg 1. Evaluering av gjennomføringsgrad i planoppgaver skissert i siste planperiode 2017 – 2020:

Planstrategien for 2017-2020 viste et behov for oppdatering av flere omfattende planer. Kommuneplanen, både med Samfunnsdel og Arealdel, skulle revideres. Det har samtidig vært behov for å oppdatere og etablere flere kommunedelplaner, sektor- og temaplaner. Følgende er en kort evaluering av gjennomføringsgrad for det skisserte planarbeidet i siste planperiode.

<i>Evaluering av gjennomføringsgrad for planoppgaver skissert i siste planperiode 2017 – 2020:</i>	
Overordnede planer	Grad av gjennomføring i siste planperiode
Planstrategi og planprogram for samfunnsdel og arealdel	Planstrategi vedtatt 2017 for perioden 2017 – 2020. Arbeidet med arealdelen var prioritert igangsatt, og ble ferdigstilt 2017. Samfunnsdelen ble igangsatt 2018.
Kommuneplanens Samfunnsdel	Vågan kommune er i 2020 i ferd med å ferdigstille planarbeidet med ny Kommuneplanens Samfunnsdel. Mål om vedtak av ny plan 1. halvår 2020. Kommunens overordnede mål og strategier i Samfunnsdelen legger grunnlaget for det videre planarbeidet i inneværende kommunestyreperiode. https://vagan.kommune.no/kommunal-planlegging-og-horinger/kommuneplanen/kommuneplanens-samfunnsdel/
Kommuneplanens Arealdel med Kystsoneplan	Ny Kommuneplanens Arealdel med kystsoneplan ble vedtatt i 2017, etter mekling hos Fylkesmannen i Nordland. https://vagan.kommune.no/kommunal-planlegging-og-horinger/kommuneplanen/kommuneplanens-arealdel/ Planen omfatter ikke alle arealer i kommunen, blant annet ikke Svolvevåg og Kabelvåg. I siste planperiode er det utarbeidet og vedtatt ny Byplan Svolvevåg og det igangsettes et nytt planarbeid med Kommunedelplan for Kabelvåg. Et mål i videre planarbeid bør være å sammenføye arealdelen med Byplan Svolvevåg og Kommunedelplan for Kabelvåg, når disse er ferdigstilt. Det er også behov for ytterligere revisjon, som må ivaretas videre i kommende planperiode.
Kommunedelplaner	
Plan for Energi, Klima og Miljø	Plan er ikke revidert. Kunnskapsgrunnlag revidert 2019. Planstart 2020.
Byplan Svolvevåg	Plan vedtatt 2020. https://vagan.kommune.no/kommunal-planlegging-og-horinger/kommunedelplaner/svolvar/
Kommunedelplan Kabelvåg	Planarbeid igangsettes 2020. https://vagan.kommune.no/kommunal-planlegging-og-horinger/kommunedelplaner/kabelvag/
Havneplan for Vågan - kommunedelplan	Vågan havnevesen KF har forventet arbeidet med strategisk havneplan til valg av nytt havnestyre høsten 2019. Arbeidet er påbegynt ved 1. kvartal 2020.
Oppvekstplan – «til barnas beste» - framtidens skole -	Planarbeid for ny kommunedelplan oppvekst og inkludering er gjennomført 2019 – 2020. Mål om vedtak av ny plan 1. halvår 2020. https://vagan.kommune.no/kommunal-planlegging-og-horinger/kommunedelplaner/oppvekst-og-inkluderingsplan/

Plan for framtidens helse- og omsorgstjenester revisjon inkl fokus på barn og unge	Har en kommunedelplan for helse- og omsorgstjenester for perioden 2014 – 2025. Planlagt revisjon siste periode er ikke igangsatt. https://vagan.kommune.no/kommunal-planlegging-og-horinger/kommunedelplaner/helse-og-omsorgsplan/
Folkehelseplan	Kommunen har en kommunedelplan på tema; Folkehelseplan for Vågan kommune 2017 - 2022. Behov for enkel revisjon i løpet av neste periode. https://vagan.kommune.no/kommunal-planlegging-og-horinger/kommunedelplaner/folkehelseplan/
Kulturminneplan for Vågan	Det ble i oppstartsarbeidet avgjort en avgrensning som konsentrerte seg om Henningsvær på grunn av tildeling av tilskudd til dette arbeidet. Arbeidet rundt fredningsprosess Henningsvær er igangsatt per 2019, og videreføres i 2020. Videre skal det utarbeides en helhetlig plan for kommunen, per 2020 er det ikke meldt planstart for dette arbeidet.
Områderegeringsplan for Hjellskjæret	Planarbeidet er ikke fullført, men planprosess vedrørende Byplan Svolvær har avklart arealformålene tilstrekkelig for Hjellskjæret. Områderegeringsplanen utgår fra kommende planstrategi. Det er fortsatt behov for at det utarbeides nye detaljreguleringer for området, men de private utviklerne i området har ressursene til det.
Områderegeringsplan for Vorsetøya (via Byplan Svolvær)	Planarbeidet er ikke igangsatt, men planprosess vedrørende Byplan Svolvær har i stor grad avklart arealformålene her, men en områderegering / detaljregulering for deler av området kan være formålstjenlig for å styrke utviklingen av de sentrumsnære områdene i Svolvær. Det kan også være en særlig grunn til å utarbeide en område- eller detaljregulering på Vorsetøya dersom deponeringsområde for forurensende masser fra havna skal etableres ved Risøya.
Sektor- og temaplaner	
Plan for idrett og fysisk aktivitet	Planarbeidet er ikke igangsatt. Planlegger revisjon i neste periode.
Hovedplaner Vann og Avløp	Hovedplanen for vann og hovedplanen for avløp ble revidert 2014 (planperiode 2014-2025). Tilhørende tiltaksplaner for vann og for avløp har blitt revidert i slutten av hvert år siden 2014, da behovet for tiltak er hele tiden under endring. Det var planlagt å revidere begge hovedplanene for VA i 2019, men grunnet bemanningssituasjonen er dette foreløpig forskjøvet til administrativ bemanning er tilbake til normalen, estimert i slutten av 2020 eller starten av 2021.
Hovedplan for kommunale veger	Planarbeidet igangsatt. Grunnlagsdokumenter utarbeidet. Må fullføres i neste periode.
Plan for lokale kulturbygg	Vågan Eiendom har per 2020 ingen planer vedr lokale kulturbygg. Planen utgår, og tema innlemmes i temaplan for sektor kultur og idrett.
Boligsosial handlingsplan – evaluering og nye tiltak inkl rekrutteringsboliger	Vågan Eiendom: Planarbeidet er i gang per 2019/ 2020. Det er videre formidlet politisk ønske om ny helhetlig boligplan i kommende periode.
Trafikksikkerhetsplan for Vågan – årlig rullering	Trafikksikkerhetsplanen ble oppdatert i fjor og godkjent av kommunestyret i møte 17.06.19 for perioden 2020-2023. Rullering i år er derved ikke nødvendig. Planen er lagret i fokus websak nr 16/702-8. https://vagan.kommune.no/kommunal-planlegging-og-horinger/temaplaner-virksomhetsplaner/trafikksikkerhetsplan/

Andre tema og sektorplaner	
Stedsutviklingsprosjekt – Ny giv prosjekter i samarbeid med Lofotvekst AS - pågår	Lofotvekst AS er vedtatt nedlagt. Prosjektene Ny Giv Vågan og Ny Giv Gimsøy er politisk besluttet å avsluttes i 2020, og det er innvilget tilskudd for sluttfinansiering av prosjektet. Fylkesmannen i Nordland er hovedfinansør for Ny Giv Gimsøy, per 2020 foreligger det ingen videre finansiering for dette prosjektet.
Plan for Skrova	Planarbeidet ikke igangsatt - videreføres inn i neste planperiode. Planlagt oppstart etter KDP Kabelvåg.
Handlingsplan for rusforebygging	Plan vedtatt 2016, gjelder for perioden 2016 – 2020. Gjeldende plan utgår. Ny handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid for perioden 2020 – 2024 er påbegynt. Tilknyttet SLT-arbeidet. Planlagt for politisk behandling april 2020. https://vagan.kommune.no/kommunal-planlegging-og-horinger/temaplaner-virksomhetsplaner/handlingsplaner-alkohol-rus/
Alkoholpolitisk handlingsplan – med skjenkebestemmelser oppfølging	Plan vedtatt 2016 for perioden 2016 – 2020. Handlingsplan som omfatter alkohol- og skjenkebestemmelser, og tobakksalg. Gjeldende plan er ikke rullert i perioden, men dette vil gjøres i kommende periode med ny plan for perioden 2020 – 2024. Per 2020 er det nedsatt en arbeidsgruppe, der leder har fått ansvar for å kalle inn til oppstartsmøte. Mål om politisk behandling august 2020.
Integrering og voksenopplæring for innvandrere og flykninger - VIO	Vedtatt en ny virksomhetsplan i 2018. Behov for revisjon på enkelte områder, på grunn av gjennomført omorganisering innen tjenesteområdet.
IKT-plan	Siste formelle plan vedtatt 2010. Plan ikke fornyet. Behov for helhetlig plan, inkludert digitalisering (allerede vedtatt).
Plan for velferdsteknologi	Pågående prosjektarbeid. Skal ikke utarbeides egen plan, men tema skal inngå i ny helse- og omsorgsplan.
Plan for rehabiliteringstjenester	Planarbeid igangsatt. Skal ferdigstilles 2020.
Plan for habiliteringstjenester	Planarbeid igangsatt. Skal ferdigstilles 2020.
Legetjenesten	Legeplan vedtatt juni 2019 for perioden 2019 – 2024.
Kommunens beredskapsplan med kriseledelse	Gjeldende plan fra 2014. Nytt planarbeid igangsatt, gjennom interkommunal beredskapsplan for Lofoten. Beredskapsarbeidet er delt i fire fire planer, der de ulike planene for beredskap (ROS-analysen, plan for krisekommunikasjon og befolkningsvarsling, evakueringsplan og oppfølgingsplan er ferdigstilt. (Fokus websak nr 18/2002). Overordnet plan for kommunal kriseledelse fra 2014 skal videre revideres, og ferdigstilles før sommer 2020. Målsetning om at alle planene skal legges frem samlet for politisk behandling sommer 2020. https://vagan.kommune.no/kommunal-planlegging-og-horinger/temaplaner-virksomhetsplaner/beredskapsplaner/

Andre eksisterende planer som bør inngå i neste planstrategi:

Handlingsplan for likestilling, inkludering og mangfold 2015 – 2019 – ny plan utarbeidet 2019. Innlemmes i ny planstrategi. <https://vagan.kommune.no/kommunal-planlegging-og-horinger/temaplaner-virksomhetsplaner/handlingsplan-likestilling-inkludering-og-mangfold/>